

Ꞓapiya Sën Paulus Kevu Muginsën Vu Kerisi- yi-alam Vu Korint

1 ¹ Sa Paulus sën Anutu tato sa ggovek bë getunğ sa natu Yesu Kerisi yi sinarë lo. Sa nado ving hil arid Sostenes, ² balu Ꞓevu Ꞓapiya sënë yök vu ham sën Anutu-yi-alam ham vu Korint aga. Vu ham sën Anutu ggooin ham raꞒ in bë ham natu Kerisi Yesu yi alam yohvu lo. Log nenër ham bë ham Kerisi-yi-alam ving alam vu nyëğ pin sën denejom raꞒ vu hil Mehöböp Yesu Kerisi lo. In hir Mehöböp yi, gehil Mehöböp yi ving. ³ Hil Amad Anutu luho hil Mehöböp Yesu Kerisi degevonğ semusën vu ham beham ayomin gëp revuh.

Paulus Kwa Vesa Vu Anutu

⁴ Sa kwağ vesa in ham raꞒ buk vu Anutu in vonğ semusën vu ham degwa raꞒ Yesu Kerisi. ⁵ Sa kwağ vesa vu Anutu rot in vonğ semusemu ngahisekë rot vu ham, beham nenër yi gägek anon pin rangah los kwamin, geham raꞒ gägek pin saga degwa ni. ⁶ In he nër Kerisi yi gägek rangah vu ham wirek, lob ham raꞒ ni bë gägek anon beham jom ahon. ⁷ Om sën ham neğin hil Mehöböp Yesu Kerisi sën rëꞒ duk nom lo, geham su neraꞒ vu in Anon Vabuong yi semusemu ti rë. ⁸ GaꞒ Yesu Kerisi nejom ham ahon, om ham rëꞒ medo niwëëk bena berup doꞒ Buk-tamusën, lob gägek ti su rëꞒ gëp vu ham doꞒ buk sën hil Mehöböp Yesu Kerisi duk nom lo rë. ⁹ Anutu su mehö kwa luu in bë rëꞒ tetuhin ham rë, gaꞒ ggooin ham raꞒ in bë ham los Nalu Yesu Kerisi sën hil Mehöböp lo medo los ayomin timu.

Kerisi-yi-alam Devasuh Sir

¹⁰ RëꞒ arig lo, hil Mehöböp Yesu Kerisi vo niwëëk vu sa, om sën sa bë gejiin ham nabë ham gwevonğ ngaa nabë sënë: Ham pin gwevonğ gägek gëp ti, geham su basuh ham. GaꞒ ham medo jevuh ti los kwamin gëp ti, gayomin gëp ti. ¹¹ In arig lo, Kloe yi alam denër vu sa bë ham vasuh ham

in gägek la, beham ahëmin sengën böpata vu ham. ¹²Sa hangö bë ham pin ti ti netatekin ham degwa nebë sënë: La denenër bë, “Paulus yi mehö sa!” Log ham vahi denenër bë, “Apolos yi mehö sa!” Gela denenër bë, “Pita yi mehö sa!” gela denenër bë, “Kerisi yi mehö sa!” ¹³Ham nenër nebë saga in va? Maḵ Kerisi nevasuh yi? Ma sa Paulus sediiḵ raḵ kelepeḵo* in bë sedoḵ vu ham-a? Gemaḵ ham ripek bël raḵ sa Paulus arëḡ-a? ¹⁴Ma! Sa kwaḡ vesa vu Anutu in sën sa su ngo ripek ham rë, gaḵ yiḵ seripek Krispus luho Gayus luho luu mu. ¹⁵Om mehöti su yoh vu bë rëḵ nanër nabë ripek raḵ sarëḡ rë. ¹⁶E, kë, log seripek Stepanas losho venë lo nalu lo ving. Log maḵ seripek mehöti ving ma va, sa kwaḡ virek. ¹⁷In Kerisi su vonḡ sa yam in bë sejipek alam rë! Gaḵ vonḡ sa yam in bë sa nanër yi Bengö Nivesa ranḡah vu ham. Su vonḡ sa yam in bë sa nanër mehönon hir gägek los kwaj rë, gaḵ bë nabë sënë, og maḵ Kerisi yö vasap yi raḵ kelepeḵo* meris gedegwa main.

Kerisi Tato Anutu Yi Niwëëk Vu Hil

¹⁸Alam sën bë malaj nama lo, og kwaj nevo kelepeḵo* yi gägek bë gägek jeggin jeggin ganon ma. Rëḵ mu hil sën Anutu nevonḡin bë geḵo hil nah lo, og hil naraḵ ni bë kelepeḵo* yi gägek saga sën tato Anutu yi niwëëk. ¹⁹In gägek neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë:

“Sëḵ dahun alam los kwaj hir gägek,

log sëḵ ḵevoh alam sën deneraḵ gägek böp böp degwa ni lo kwaj.” ²⁰Maḵ alam los kwaj böpata denedo tena? Galam-horek-yi denedo tena? Log alam-dob-yi sën denenër gägek nivesa los kwa in mehönon deḡadu jaḵ sir lo denedo tena? Ma! Anutu tato mehönon nebë saga pin bë hir gägek los kwa böp böp pin tu gägek kwa masën ganon ma. ²¹In Anutu mehö los kwa beneraḵ ni bë mehönon sën denedo dob lo su deyoh vu bë kwaj bo bedenatöḵ jaḵ aggata sën geḵo sir nah vu yi lo rë gema. Om sën Anutu kwa vo aggata sënë bë he nanër Bengö Nivesa ranḡah in geḵo alam sën denevonḡ ving lo nah vu yi, rëḵ ma gedelë bë gägek kwa masën. ²²Nebë sënë, lob alam Yuda nij wëëk rot bë degelë nḡaa böp, galam Grik denevonḡin bë denatöḵ jaḵ gägek böp böp los degwa, og mëm desepa doḵ. ²³Log he nanër gägek ranḡah bë Yesu diiḵ raḵ kelepeḵo* in hil, rëḵ alam Yuda denelë bë gägek sënë su yoh vu rë om denepesuv nyëj raḵ, log alam Grik denelë bë gägek kwa masën gaḵ su anon rë. ²⁴Gaḵ hil sën Anutu ggooin hil raḵ lo, hil Yuda los Grik, hil araḵ ni bë Kerisi tato Anutu niwëëk los kwa vu hil raḵ sën Yesu diiḵ raḵ kelepeḵo* agi.

²⁵Kë! Vonḡ beKerisi diiḵ lob mehönon denekuung bë Anutu og mehö kwa masën, rëḵ mu kwa sënë kesuu mehönon los kwaj böp pin kwaj. Log denekuung bë su niwëëk rë, rëḵ mu niwëëk sënë kesuu mehönon pin nijwëëk.

²⁶Kë! Log arig lo, ham kwamin bo rë. Anutu ḵo ham yam lob ham tu Kerisi-yi-alam, rëḵ alam-dob-yi su deneḵo ham nḡahi raḵ medenenër

ham bë ham alam los kwamin ma, ham ggev ma, ham los bengömin rë. 27Gağ alam sën alam vu dob denenër bë alam kwaj masën lo, saga Anutu ggooin rağ in bë gevong balam los kwaj nij namum. Log alam sën alam vu dob denenër sir bë seğej masën lo, saga Anutu ggooin sir rağ in bë dahun mehönon los nijwëek vu dob. 28Log ggooin alam sën alam-dob-yi denelë sir paya nebë ngaa meris lo rağ. Neggooïn alam sën detu ngaa meris vu dob lo rağ in bë kevoh alam sën denenër bë sir alam-los-bengöj lo na. 29Vong nebë sënë in bë mehöti su geğo arë jağ gëp Anutu mala.

30Log Anutu supin ham yah ving Kerisi Yesu in bë bo kwa vu hil. Log vo kwa vu hil in bë hil ñevong ngaa pin niröp behil natu yi alam lob rëğ geğo hil nah vu yi. 31Nebë sënë, om hil ñevong noh vu ñağek sën dekevu meneggëp loğ Anutu-yi-ğapiya lo nebë, “Mehöti bë napisek, og napisek in Mehöböp timu.”

Paulus Kevu Kelepeğo Yi Ğağek

2 1Lob arig lo, wirek seyök vu ham besenër Anutu yi ñağek anon vu ham, lob sa tateğin ñağek sepëp sepëp gesa su nër ñağek nebë mehönon los kwaj ti mevo maggin vu ham rë. 2Sa kwağ nevo loğ ayoğ nebë buk sën sa medo geving ham lo, og sa su rëğ kwağ bo ngaa ngwë rë, gağ seğ kwağ bo Yesu Kerisi yö timu gesëğ kwağ bo nabë diiğ rağ kelepeğo*. 3Lob seyök nado ving ham, rëğ sa su yoh vu rë, lom sehönengin ham gesa nehelëk rot. 4Log ñağek los Bengö Nivesa sën senër rangah vu ham lo, saga sa su nër nebë mehö los kwa in bë bo bël doğ ham rë, gağ senër los ayoğ ggönengsën rëğ mëm Anon Vabuung vo niwëek vu sa ñağek. 5Sa hevong nebë sënë in bë mehönon hir ñağek los kwa su gërin ham beham ayomin na timu vu Yesu, gağ yiğ Anutu yi niwëek timu gevong beham ayomin na timu vu yi.

Anutu Yi Anon Vabuung Nevo Kwa Vu Hil

6Yönon, alam sën denerağ Anutu yi ñağek degwa ni ggovek ya lo, og mëm he nanër ñağek degwa böp böp vu sir. Gağ he su netateğin degwa rağ kwa dob yi rë, gehe su netateğin degwa rağ alam ggev los bengöj vu dob sënë kwaj rë. In malaj rëğ nama lo. 7Gağ he nanër Anutu kwa rangah. Wirek ñağek los kwa sënë neggëp vunsën loğ buk sën Anutu su tung dob rë lo rot. Log yö ggooin ñağek sënë rağ in bë semu hil jağ behil medo malad-tumsën. 8Alam ggev los bengöj vu dob sënë ti su rağ ñağek sënë degwa ni rë. Gağ bë dejağ ni, og su rëğ degeğo Mehöböp los arë böpata sënë bedengis yi jağ na kelepeğo* rë. 9Rëğ mu he nanër ngaa sën dekevu meneggëp loğ Anutu-yi-ğapiya lo nebë:

“Ngaa sën mehöti su lë rağ mala los ngo loğ ya nenga rë lo,
 gengaa sën mehönon su kwaj vo loğ ayoğ muğin rë lo,
 og ngaa saga Anutu yö nero vorot vu alam sën ayoğ neya timu vu yi
 lo,

om rëk natu hir nġaa.”

¹⁰ Ġaġek sġnġ nġggġp vunsġn rġk Anutu vonġ yi Anon Vabuung yam in bġ tateġin degwa vu he. In Anon Vabuung neraġ nġaa pin degwa ni venuh generaġ Anutu ayo los dahis ni ving. ¹¹ Mehġ re neraġ ngwġ ayo ni? Ma! Mehġ sġn lo yġ anon sġn nedo loġ yi lo, saga sġn neraġ ni. Lob mehġti su raġ Anutu ayo ni rġ nebġ saga, gaġ yik Anutu yi Anon Vabuung yġ timu raġ ni. ¹² Nġaa dob yi su vo kwa vu he rġ, gaġ Anutu yi Anon Vabuung yam vu he in bġ tateġin ġaġek nivesa vesa pin sġn Anutu vonġ vu he lo. ¹³ Tateġin vu he lom sġn he nanġr ranġah. Gaġ he su nanġr ġaġek sġn he nehako ġġp mehġnon kwaj lo rġ. Anon Vabuung yġ tahu he loġ ġaġek sġn he nanġr-ġ, behe netateġin ġaġek raġ Anutu yi nġaa vu alam sġn Anon Vabuung nedo loġ sir benetateġin kwaj lo. ¹⁴ Rġk mu alam sġn Anon Vabuung su nedo loġ sir rġ lo, og su denebġ nengaj vu Anon Vabuung yi ġaġek rġ. In kwaj nevo ġaġek sġnġ bġ nġaa meris gesu deyoh vu bġ deġak ni rġ, gaġ Anon Vabuung yġ timu yoh vu bġ tateġin degwa vu hil. ¹⁵ Mehġti sġn Anon Vabuung nedo loġ yi lo, og neseggi nġaa pin meneraġ ni bġ nġaa nivesa ma nġaa nipaya, rġk mehġti sġn Anon Vabuung main yi lo, og su yoh vu bġ seggi mehġ sġnġ rġ. ¹⁶ Sagaġ yġnon, in Anutu-yi-kaġiya nġr bġ:

“Mehġti su yoh vu bġ jaġ Mehġbġp ayo ni
benanġrin yi gebo kwa ngwġ vu yi rġ.”

Rġk mu Kerisi vo kwa vu he behe nesepa loġ.

Alam Sġn Detu Hur Medeneloġ Vu Kerisi-yi-alam Lo Detu Anutu Yi Hur Ving

3 ¹ Lob arig lo, wirek sa su yoh vu bġ nanġr ġaġek vu ham nabġ sġn sa nanġr vu alam sġn Anon Vabuung nedo loġ sir-ġ rġ. Gaġ sa nanġr vu ham nebġ sġn sa nanġr vu alam dahis, in ham nġo nahġn nedo ngġk ngġk nebġ hurmahen in Kerisi yi ġaġek. ² Sevo rur vu ham mu gesa su vet ham raġ nos niwġġk rġ in ham su yoh vu rġ. Log gwġbeng ving, bġ sa ġevonġ, og ham nġo nahġn geham su yoh vu rġ, ³ in ham nġo nahġn nesepa loġ nġaa dob yi pin. Ham ayomin nesis yi geham nepemġġin ham, lom ham nevonġ sġnġ nebġ alam sġn denesepa loġ nġaa dob yi lo los alam dahis. ⁴ Ham vahi nenġr nebġ, “Paulus yi mehġ sa!” Log ham vahi nenġr nebġ, “Apolos yi mehġ sa!” Nġaa nebġ sġnġ tato bġ ham alam dahis. ⁵ Ham kwamin bo nivesa rġ nabġ Apolos sġnġ yi va? Gesa Paulus sġnġ sa va? Ma! Yik aluu hur meris mu rġk Mehġbġp vo huk ggelek aluu. Nebġ sġnġ lob alu anġr Bengġ Nivesa vu ham beham ayomin ya timu vu Anutu. ⁶ Sġnġ nebġ sa nevaroh nos vġ, gApolos nepevuh bġl loġ, rġk mġm Anutu nevonġ banon neraġ. ⁷ Om mehġ sġn nevaroh nos vġ lo su los bengġ rġ. Gemehġ sġn nepevuh bġl loġ lo bengġ ma ving. Gaġ yik mehġ sġn nevonġ benos anon neraġ lo, saga Anutu sġn mehġ-los-bengġ. ⁸ Lob mehġ sġn

nevaroh nos vë lo luho mehö sën nepevuh bël loḵ lo yiḵ deneggëp ti. Lob luho ho rëḵ degeḵo nyëvewen doḵ ti noh vu hir huk sën denevonḡ lo. ⁹In alu nalok vu he benehevonḡ Anutu yi huk timu, geham nebë Anutu yi huk. Ham nebë begganḡ sën Anutu nelev.

Alam Sën Detu Hur Medeneloḵ Vu Kerisi-yi-alam Lo Sir Nebë Kamuda

¹⁰Anutu vo semusën vu sa bevonḡ sa nebë kamuda los kwa, om sën sa varah mudeng degwa luḵ ya ham nyëḡ ggovek ya. Loḵ mëm mehö ngwë nelev begganḡ raḵ ya mudeng sënë vavunë. Rëḵ mu sa nanër nabë alam sën dedev lo, og degeḡin sir nivesa bededev begganḡ niröp. ¹¹Ham begganḡ yi mudeng soḡek sën nare ya vorot lo, saga Yesu Kerisi. Gaḵ mehöti su yoh vu bë dev mudeng ngwë duḵ na geving kesuu ti sënë rë. ¹²Lob bë mehöti dev begganḡ jaḵ mudeng sënë, og maḵ dev jaḵ goor, los seriva, geḡelönḡ malanḡeri, ma ḵele, gesëh, ma ḡus, ¹³og hir huk rëḵ natök ranḡah vu Buk-tamusën behil ḡalë nabë nivesa ma ma. Anutu rëḵ seggi huk pin nabë sën nengwah loḵ begganḡ meseggi nḡaa niyes los niwëëḵ. ¹⁴Om nabë mehöti yi huk sën nelev raḵ mudeng agi nivesa, og yi huk sagi yö rëḵ ḡëp rot, lob natök jaḵ nyëvewen nivesa. ¹⁵Rëḵ mu nabë huk sën nelev raḵ mudeng agi lo natu nḡaa meris bemala nama na nabë sën nengwah loḵ begganḡ begga nḡaa niyes pin lo, og su rëḵ ḡeḵo nyëvewen nivesa jaḵ rë. Gaḵ rëḵ medo mala-tumsën mu nabë mehöti sën hil hetah yi vër loḵ nengwah lo.

Kerisi-yi-alam Detu Anutu Yi Dub Vabuung

¹⁶Om ham jaḵ ni nabë ham tu Anutu yi dub vabuung, lob yi Anon Vabuung nedo loḵ ham. ¹⁷Nebë sënë om bë mehöti gevonḡ paya vu Anutu yi dub vabuung og Anutu rëḵ kevoh yi. In Anutu yi dub og vabuung, lob ham tu yi dub.

Hil Su Ḡaḵo Mehönon Arëḡ Jaḵ

¹⁸Ham su gwekuung in ham! Nabë ham ti kwa nevo nebë yi mehö los kwa böp beneraḵ dob sënë yi nḡaa pin degwa ni, og ḡerin yi natu mehö los kwa masën ḡökin in Anutu bo kwa vu yi bemëm natu mehö los kwa yönon. ¹⁹In Anutu nelë kwa dob-sënë-yi nebë nḡaa kwa masën. Yoh vu sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo nebë, “Vonḡ balam-los-kwaj-böp kwaj los hir nḡaa kuungsën aggagga tu jaheng besis sir.” ²⁰Log dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya ving nebë, “Mehöböḵ raḵ alam-los-kwaj-böp kwaj ni nebë nḡaa meris.” ²¹Om ham su basuh ham menapisek in mehönon ti ti sën detu ggev medeneḡin ham lo, in ggev lu nḡaa pin og detu ham nḡaa. ²²Paulus lu Apolos, gePita, gedob sënë, gemala-vesasën, gediiksën, gengaa sën nedo gwëbeng agi, gengaa sën rëḵ berup vu tamusën. Nḡaa pin sënë detu ham nḡaa. ²³Log ham tu Kerisi yi nḡaa, geKerisi tu Anutu yi nḡaa.

Mehöböp Yö Neseği Yi Alam-huk-yi

4 ¹Ham kwamin bo he nabë Kerisi yi hur huk-yi he los Anutu yi ggev he sën he netatekin yi gägek vunsën degwa. ²Lob alam ggev lo og gägek raḵ sir meneggëp bë degevonḡ hir mehöböp yi huk niröp rot. ³Rëḵ nabë ham ma, mehönon vahi deseggi sa medenanër nabë sa nehevong huk paya, og sagaḵ nḡaa meris. Gesa ving, sa su nḡo neseği sa huk benanër nebë sa nehevong paya rë. ⁴Yönon, sa su raḵ ni bë nḡaa nipaya ti neggëp vu sa rë, rëḵ mu sa su yoh vu bë nanër nabë sa mehö nigröp rë. Gaḵ Mehöböp yö timu yoh vu bë seggi sa menanër. ⁵Om ham su nanër mehönon namuḡin nabë sir nivesa ma nipaya. Gaḵ gëp rot geMehöböp duk nom rë. Duk nom lom mëm rëḵ gevonḡ nḡaa pin sën neggëp vunsën loḵ malakenu lo natöḵ nam ranḡah, lob rëḵ alam pin ayoj tato yi nam ranḡah. Lob vu buk saga Anutu rëḵ bo nyëvewen vu hil noh vu huk sën hil nehevong lo.

Alam Korint Yö Deneḵo Arëj Raḵ

⁶Arig lo, sa tahu gägek sënë raḵ alu Apolos mu, in bë ham kwamin bo bejaḵ ni rëḵ mëm ham gwelë mehönon pin nabë saga geving. Om ham su kweyëh gägek sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo bë, “Ham ti su geḵo mehö ngwë arë jaḵ gedahun mehö ngwë arë.” ⁷Re vonḡ hong beḡetu mehö los arë? Log hong va yö neggëp vu hong vorot gAnutu su vu hong rë? Om nabë geneḵo vu Anutu yö timu, loḵ nebë va sën geneḵo arëm raḵ bë nḡo ḡetu nḡaa pin sënë ala-ë? ⁸È kë! Ham ahëmin pup ya? Geham tu alam los ayomin ggovek ya? Geham kwesuu he ḡetu Anutu-yi-alam los bengömin ggovek ya? Oga! Nabë ham tu yi alam los bengömin yönon, og mëm nivesa! In mëm he natu yi alam los bengömin geving ham behil ḡëḡin alam doḵ ti. ⁹Sa kwaḡ nevo nebë Anutu maḵ tunḡ he sinarë nado nebë alam sën denedo yah deminë lo, behe tu alam meris meris. Yiḵ nebë sën alam denenër bë he nadiiḵ lo, lob bë dengis he jaḵ alam pin malaj, mehönon gangër geving.

¹⁰Alam-dob-yi denenër he nebë he alam kwamin masën in he tu Kerisi-yi-alam, gaḵ mëm ham saga nesepa loḵ Kerisi betu alam los kwamin. He su ayoh vu rë, gaḵ hameḵ alam los nimin wëëk. Hameḵ alam los bengömin, gaḵ denelë he bë he alam nimin paya. ¹¹Yönon, he medo nadiiḵahëmin los ayomin nevev in bël, gehe naraḵ vu in tob lu nḡaa yö vu buk agu rot beberup gwëbeng. Alam denepesu nemaj gedeneketul he, gehe bömin sën he medo revuh doḵ lo ma. ¹²Gehe nḡo nehevong huk böp rot raḵ nemamin in doḵ vu he. Gedenenër pelë raḵ he, rëḵ he najom raḵ in sir bë Anutu semu sir. Denedëḡinengin nḡaa maggin raḵ he, rëḵ he nehalë sir mu. ¹³Deneḵo gägek nipaya raḵ he, rëḵ he nanër gägek ahë yes yah vu sir. Gedenenër he nebë dob sënë yi sengo sengo nipaya he, log

denelë he nebë alam hir kale kale sën denekekël ya nedo nenga lo. Rot beverup gwëbeng.

Alam Korint Detahu Paulus Yi Aggata

¹⁴Sa su kevu kapiya sënë in bë gevong beham nimin namum rë. Gağ sa kwağ vongin ham in sa naluğ lo ham, lom sa bë bo horek vu ham. ¹⁵Bë hil natevin alam sën detahu ham loğ Kerisi yi gağek lo, og hil rëğ natevin sir ngahisekë rot, rëğ mu ham amamin su ngahisekë nebë saga rë. Gağ yik sa sën sa nanër Kerisi Yesu yi Bengö Nivesa vu ham nyëdahis, om sën sa nebë ham amamin soğek. ¹⁶Om sën sa nanër vu ham niwëek bë ham sepa doğ sa vahağ. ¹⁷Ham nebë sa naluğ lo ham, om yik rağ degwa saga sën sa hevong Timoti yök vu ham. Sa hağo yi yom vu Kerisi betu sa naluğ, om sën sahëğ neving yi pangsen rot in neggurek Mehöböp babu yonon. Om rëğ bër ham kwamin in ngaa sën sa nesepa loğ in setu Kerisi yi hur lo gök nahin. Yik senër ngaa sën sa nanër vu Kerisi-yi-alam pin yoh vu nyëğ pin bë desepa doğ lo. ¹⁸Mağ ham la denekuung bë mağ sa su rëğ nöğ vu ham rë, lom deneko sir rağ bë sir gayeheng. ¹⁹Rëğ mu nabë Mehöböp ngoğek, og sëğ nöğ vu ham pevis bemëm sejağ alam sën deneko sir rağ lo nij wëek ni, gesa su rëğ göneng in hir gağek rë. ²⁰In gağek meris meris su netato Anutu yi nyëğ rangah rë, gağ hil sepa doğ megevong banon jağ og mëm. ²¹Ham vongin bë sa gevong nabë tena? Ham bë sa gağo begö benök vu ham-a? Ma ham bë sa kwağ paya in ham besa nahub nöğ-a?

Alam Korint Ti Vong Baggëb

5 ¹Sa hanğo bë ham ti nevonğ baggëb, lob baggëb sënë og nipaya rot balam dahis deneggönengin gesu deyoh vu bë degevong rë. Gağek lo nebë mehöti ko ama venë.^a ²Om mağ ham ngo nahën neko ham rağ-a? Maam ham dahun ham genimin namum! Gemaam ham gwetii mehö sën nevonğ ngaa nebë aga na gesu medo geving ham! ³Yonon, sa nado adingnë rëğ sa kwağ nevo ham. Lob vong bë sa nado ving ham yonon besa hanğo mehö sën nevonğ ngaa agi yi gağek ggovek ya. ⁴Lob sa kwağ nevo nebë sënë: Ham ngupin ham jağ hil Mehöböp Yesu arë, lob ham kwamin bo nabë sa nado ving ham beham nimin wëek, log Mehöböp Yesu rëğ bo niwëek vu ham geving. ⁵Gemëm ham gwetii mehö sënë na vu Satan in navi gesang gedëin ngaa nipaya na. Hil gevong nabë sënë in mëm gërin yi nom vu Anutu, lob Anutu geğo anon nom doğ Mehöböp yi buk vu tamusën.

Alam Korint Degetii Mehö Nipaya Na

⁶Ham neko ham rağ sënë og ngaa nipaya, ma ham su rağ ni rë? Yiist* og yik mahen teka rëğ nevonğ brët böpata menerig. ⁷Om ham gwetë

^a 5:1 Sën Paulus nër bë ama venë lo, og mağ nër rağ ama venë ngwë tamusën.

yiist* muğeng na geham natu brët mewis sën yiist* su loḵ nedo rë lo. In Kerisi tu sipsip Buk-ggöksën-yi* bediik in natu hil seriveng. ⁸Nebë saga om hil galë Buk-ggöksën-yi* gehil su najom yiist* muğeng ahon, in yiist* saga og aggata nipaya yi benipaya rot. Gaḵ hil gaḵo brët sën yiist* main lo natu hil nos Buk-ggöksën-yi*. Brët sënë nebë hil natu alam-gägek-niröp-yi los nanër gaḵek anon mu.

⁹Log sa ḵevu loḵ ḵapiya ngwë sën sa ḵevu yök vu ham wirek lo nebë ham su gwa jaḵ alam sën denevonḡ baggëb lo. ¹⁰Sa su nër bë ham gweruu demimin vu alam pin vu dob sënë sën denevonḡ baggëb lo rë, gevu alam sën malaj anonin mehö ngwë hir nḡaa lo rë, gevu alam hodek los alam sën denesepa loḵ anutu-kuungsën lo veröḵ yi rë. Nabë ham gwevu alam nabë sënë na veröḵ yi, og ham rëḵ gwevu dob sënë gena medo tena? ¹¹Rëḵ gaḵek sën sa ḵevu yök vu ham lo degwa nebë sënë: Nabë Kerisi yi mehö ti gevongḡ baggëb ma, mala anonin mehö ngwë hir nḡaa ma, nesepa loḵ anutu-kuungsën ma, nenër gaḵek nipaya ma, nenum menekeyevin ma, neḵo mehö ngwë hir nḡaa, og ham su bengwëḡ geving yi! Gaḵ gëp beham su gwa nos geving yi. ¹²Sa su tu jaas in bë ḡango alam dahis hir gaḵek rë gaḵ ma, rëḵ Kerisi-yi-alam og maḵ ham yoh vu bë gwengö hir gaḵek bejaḵ nij. ¹³Gaḵ alam sën denedo nenga lo, og Anutu yö rëḵ genḡo hir gaḵek. Rëḵ mu ham gwetii mehö nipaya sënë na in ham, nabë sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo.

Kerisi-yi-alam Su Degevongḡ Kot Vu Ariḡ

6 ¹Log sa hanḡo bë ham alam vahi hir gaḵek neggëp vu ariḡ lo vahi sën Kerisi-yi-alam lo, lob deneya vu alam dahis sën detu jaas lo in bë degenḡo hir gaḵek. Sagaḵ su yoh vu rë. In Kerisi-yi-alam teta denedo vu ham bedeyoh vu bë degenḡo gaḵek medeseggi, om nebë va sën nij nelëlin sir-ë? ²Hil sën Anutu-yi-alam hil lo hil rëḵ ḡango alam-dob-yi pin hir gaḵek vu tamusën, ma ham su raḵ saga ni rë? Yönon, ham rëḵ gwengö mehönon pin hir gaḵek, om maḵ ham yoh vu bë gwengö gaḵek mahen mahen nabë saga megwero! ³In hil rëḵ ḡango angër hir gaḵek geving, om hil ayoh vu rot bë ḡango nḡaa dob sënë yi gaḵek meris meris pin. ⁴Loḵ nebë va sën ham gaḵek neggëp vu ham rëḵ ham neya vu alam sën denedo nenga in Kerisi-yi-alam lo in bë degenḡo ham gaḵek-ë? ⁵Sa ḵevu gaḵek sënë in bë ham nimin namum! Ma ham mehöti su los kwa menedo in bë genḡo ham gaḵek rë? ⁶Om sën ham ti nenër ngwë, lob luho denepevis medeneya vu alam sën su denesepa loḵ Kerisi rë lo in bë degenḡo luho hir gaḵek-ë?

⁷Yönon, bë ham gwevonḡ gaḵek vu arimin, og saga ham vonḡ paya beham vës vorot. Gaḵ bë ham arimin ti gevongḡ paya vu ham rëḵ ham nanër nabë, “Ggovek, gaḵek ma!”, og sagaḵ ham nevongḡ nivesa. Genabë ham arimin la degekuungin ham medegodeḵ ham nḡaa, rëḵ ham gwelë

sir mu, og sagaḵ nivesa. ⁸Rëḵ ma geham ngo nevonḡ paya vu ngo arimin sën Kerisi-yi-alam sir lo beham nekuungin sir genehodeḵ hir nḡaa! ⁹Alam sën denevonḡ nḡaa nipaya lo su rëḵ arëj in Anutu-yi-nyëḡ rë. Ma ham su raḵ ḡaḡek sënë ni rë? Alam sën denevonḡ baggëb, galam sën denesepa loḵ anutu-kuungsën lo, galam sën nij nelëlin reggaj los venëj geya denevonḡ baggëb vu maluh los avëh ngwë lo, gemaluh sën ahëj neving nḡaa nebë avëh bedenevonḡ nḡaa nimumsën vu maluh ngwë lo, ¹⁰galam sën denevonḡ hodeḵ lo, galam sën malaj anonin mehö ngwë hir nḡaa lo, galam sën denenum medenekeyevin lo, galam sën denenër pelësën lo, galam sën denëḵo mehö ngwë hir nḡaa jeggin lo. Ham su gwekuung nabë alam sën rëḵ arëj in Anutu-yi-nyëḡ, ḡaḵ rëḵ nama! ¹¹Lob ham la denevonḡ nebë sënë wirek, rëḵ Anutu ripek ham ggovek ya beggooin ham raḵ beḵo ham yah tu yi nḡaa, lob nër ham ggovek ya nebë ham alam yohvu. Hil Anutu vonḡ nebë sënë raḵ yi Anon Vabuung gedegwa raḵ Mehöböp Yesu Kerisi.

Hil Ḡaḵo Anutu Arë Jaḵ Jaḵ Hil Navid

¹²Yönon, nḡaa pin og yoh vu bë sa ḡevonḡ! Rëḵ mu nḡaa pin su rëḵ dok vu sa rë. Kë', nḡaa pin og yoh vu bë sa ḡevonḡ! Rëḵ mu sa su rëḵ ḡevonḡ nḡaa ti benatu sa alaḡ in ḡegin sa rë. ¹³Yönon, noseḵ hil ahëd ḵevus yi nḡaa gehil ahëd ḵevus neggëp in bë hil aḡa nos, loḵ tum Anutu rëḵ kevhoh luhoho na dok ti. Rëḵ mu hil navid su neggëp in bë hil ḡevonḡ baggëb rë, ḡaḵ yik Mehöböp yi nḡaa, geMehöböp tu hil navid ala. ¹⁴Anutu nër beMehöböp kedi raḵ bevuu alam-diiḵsën ya, lob niwëëk saga sën rëḵ ḡevonḡ behil rëḵ kedi jaḵ ḡeving nabë saga. ¹⁵Maḵ ham raḵ ni bë ham navimin tu Kerisi navi len ti ti lo? Om maḵ yoh vu bë sa ḵehe Kerisi navi len ti vër meḡevonḡ natu avëh baggëb navi len ti? Ma! Su yoh vu rë! ¹⁶Ma ham su raḵ ni rë? Mehöti luho avëh baggëb ti bë degodeḵ sir og yik luho detu anon timu nebë saga, in Anutu nër ḡaḡek menare vorot raḵ maluh los avëh bë, "Bë degehov sir og detu anon timu!" ¹⁷Rëḵ mehöti sën ga jaḵ Mehöböp lo og yik luho anon timu. ¹⁸Om ham nimin dëlin baggëb gebeya in. Nḡaa nipaya vahi pin sën mehönon denevonḡ lo, og neggëp nenga in navij, ḡaḵ mehöti sën ḡevonḡ baggëb lo, og vonḡ paya vu yö navi. ¹⁹Ham navimin tu Anon Vabuung yi dub vabuung, ma ham su raḵ ni rë? Anutu vonḡ yöḵ vu ham ggovek ya benedo loḵ ham ayomin, geham navimin su ala ham rë ḡaḵ Anutu. ²⁰In baḡo ham yom raḵ nḡaa böpata rot beham tu yi nḡaa, om ham ḡweḵo Anutu arë jaḵ, jaḵ ham navimin.

Maluh Los Avëh Deḡeḵo Sir Nabë Sënë

7 ¹Mëm sa bë ḵevu ḡaḡek dok nah tepëḵ sën ham kwevu loḵ ham ḵapiya lo. Nabë mehöti ḡegin yi gesu ḡeḵo avëh rë, og mëm nivesa. ²Rëḵ mu baggëb neggëp, om alam pin deḡeḵo venëj natu sir, gavëh pin

dejaḵ reggaj natu sir. ³Maluh navi tu venë yi ngaa, om su nanërin yi. Log avëh nebë saga, navi tu regga yi ngaa om su gulin yi. ⁴Avëh su tu navi ala rë, gaḵ regga tu ala. Gemaluh nebë saga, maluh su tu navi ala rë, gaḵ venë tu ala. ⁵Melu ḵo ham om ngwë su geruu demi vu ngwë begulin navi. Yönon, nabë melu najoo ḡaḡek doḵ ti nabë melu ḡulin navimin dus ti gemelu medo menajom jaḵ vu Anutu rë, og mëm nivesa. Loḵ mëm tum melu medo doḵ ti ḡök nahin, in nabë nama og melu su yoh vu bë rëḵ najom ham ahon rë geSatan rëḵ pelëpin meluu. ⁶Senḡo kwaḡ nevo ḡaḡek sënë besa ḵevu yök vu ham, gaḵ su horek soḡek ti rë, ⁷in sa bë alam pin demedo maluh bu los avëh bu nabë sën sa. Rëḵ mu Anutu vo niwëëḵ ggelek alam yoh vu yö kwa. Ḡadu mehö ngwë rot bevo huk vu sir bë demedo avëh bu, ma maluh bu, rëḵ vo huk ngwë vu mehö ngwë om su deyoh vu bë demedo bu rë.

⁸Log sa bë nanër ḡaḡek ti vu alam sën nahën gesu denëḵo sir rë lo, gevu avëh alov nabë: Bë demedo nabë sa, og mëm nivesa. ⁹Rëḵ mu nabë su deyoh vu bë denajom sir ahon rë, og maam deḡeḵo sir. In nabë deḡeḵo sir og nivesa, in rëḵ ayoj gurekin sir rot begevong paya vu sir.

¹⁰Log sa bë nanër ḡaḡek ti vu maluh los avëh sën denejom nemaj ggovek lo, rëḵ su senḡo sa horek rë gaḵ Mehöböp yi horek. Nabë: Avëh su gevu regga! ¹¹Gaḵ nabë gevu regga, og yö medo meris. Gaḵ nabë nama, og luho regga degero ḡaḡek genah vu yi ḡökin. Gemaluh su juuk venë nabë saga! ¹²Log ḡaḡek vahi sënë og senḡo nanër, gaḵ su Mehöböp yi ḡaḡek rë. Nebë: Nabë hil arid ti venë su ayo neya timu vu Kerisi rë, rëḵ avëh sënë ahë ving bë medo geving yi, og hil arid sënë su juuk yi. ¹³Log nabë avëh ti regga su ayo neya timu vu Kerisi rë, rëḵ maluh sënë ahë ving bë medo geving yi, og su gevu regga. ¹⁴In ham raḵ ni, mehö sën su ayo neya timu vu yi rë lo tu Anutu yi ngaa, in luho venë detu anon timu, log avëh sën su ayo neya timu vu yi rë lo tu Anutu yi ngaa, in luho regga detu anon timu. Gaḵ bë nama, og naluj lo rëḵ nabë alam dahis, rëḵ ma gedetu vabuung. ¹⁵Rëḵ nabë ngwë sën su ayo neya timu vu Yesu rë lo nidëlin ngwë og ggovek. Horek ti su deḡinengin hil arid ma avëhnöd sënë benërin rë, gaḵ gevu gena. Rëḵ mu Anutu vongin bë ham medo revuh. ¹⁶Hong avëh! Maḵ ḡeyoh vu bë ḡedoḵ vu reggam benatu Kerisi yi mehö ma ma? Su ḡeraḵ ni rë! Gehong maluh! Maḵ ḡeyoh vu bë ḡedoḵ vu venëm benatu Kerisi yi avëh ma ma? Su ḡeraḵ ni rë! Om melu su gwetah ham vër pevis rë.

Ham Medo Nabë Sën Ham Nedo GAnutu Ggoin Ham Raḵ Lo

¹⁷Rëḵ mu ngaa sën Mehöböp vo ggelek ham ti ti lo, gehuk sën ham nedo loḵ bAnutu ggoin ham raḵ beham tu yi ngaa lo, og ham ngo medo nabë saga. Sa nehevong horek nebë sënë vu Kerisi-yi-alam yoh vu nyëḡ pin. ¹⁸Nabë mehöti rah* navi ggovek loḵ mëm Anutu ggoin yi raḵ betu

yi nḡaa, og saga su gero navi nah bebun. Log nabë mehöti su rah* navi rë rëk Anutu ggooin yi raḡ betu yi nḡaa, og su gerah* navi, gaḡ medo nabë sën nedo vorot lo. ¹⁹In sën hil ḡerah* navid lo, og yiḡ nḡaa meris. Gesën hil su ḡerah* navid rë lo, og yiḡ nḡaa meris ving. Gaḡ bë hil sepa doḡ Anutu yi ḡaḡek og mëm nḡaanon. ²⁰Om ham gwevonḡ noh vu nḡaa sën ham medo nevonḡ bAnutu ggooin ham raḡ tu yi nḡaa lo. ²¹Nabë mehöti baḡo honḡ meḡetu yi nḡaa in gwevonḡ huk vu yi meris, loḡ Anutu ggooin honḡ raḡ meḡewërin honḡ yah vu yi, og yiḡ ggovek gesu kwam paya in honḡ, gaḡ malam sepa honḡ huk saga megwevonḡ. Rëk mu nabë ḡenatök vu aggata geneggëp meḡeyoh vu bë ḡebo honḡ vër in honḡ ala sën deḡinengin honḡ lo, og mëm nivesa. ḡebo honḡ vër in nema benḡo gweḡin honḡ. ²²In mehö sën tu mehö ngwë yi nḡaa lo, og Mehöböp ggooin yi raḡ in bë natu Mehöböp yi mehö los arë. Log mehö los arë sën Anutu ggooin yi raḡ lo, og ggooin yi raḡ in bë mehö saga su rëk ḡegin yi gökin rë, gaḡ natu Kerisi yi nḡaa. ²³Anutu baḡo ham yom raḡ nḡaa böpata, om ham natu yi nḡaa geham su natu mehö ngwë hir nḡaa mededeḡinengin maggin jaḡ ham. ²⁴Arig lo, ham malamin sepa huk sën ham nevonḡ wirek gAnutu ggooin ham raḡ tu yi nḡaa lo.

ḡaḡek Raḡ Maluh Los Avëh Sën Denedo Bu Lo

²⁵Log ham loḡ tepëḡ in avëh avö vu sa loḡ ham ḡapiya nebë, “Yoh vu bë deḡaḡ maluh ma nama?” Mehöböp su tateḡin nḡaa saga vu sa rë, rëk mu vo semusën vu sa in bë sa ḡevonḡ yi huk nivesa, om sa bë nanër senḡo sa ḡaḡek ti jaḡ avëh avö lo. ²⁶Sa kwaḡ nevo bë: Vu buk sagi nḡaa maggin netök vu hil, om maam ham nḡo medo bu nabë sën ham nedo gwëbeng agi. ²⁷Nabë ḡeḡo avëh ggovek, og su kwam bo nabë ḡejuuk yi. Gaḡ nabë su ḡeḡo avëh rë, og su ḡesero avëh nabë gweko. ²⁸Rëk mu nabë gweko avëh, og su ḡevonḡ nḡaa nipaya rë. Genabë avëh avö jaḡ maluh, og su vonḡ nḡaa nipaya rë. Gaḡ mu maluh los avëh sën denëḡo sir lo, og rëk deḡeḡo maggin vu dob sënë, lob sa bë nḡaa nebë sënë su natök vu ham.

²⁹Arig lo, sa nanër nebë sënë vu ham in buk dus raḡ. Om alam sën los venëḡ lo deḡevonḡ huk vu Mehöböp nabë alam sën venëḡ ma lo. ³⁰Galam sën denesu in hir heljëḡ lo deḡevonḡ huk vu Mehöböp nabë alam sën su denesu rë lo. Galam sën denepisek in nḡaa nivesa tök vu sir lo, deḡevonḡ huk nabë alam sën su denepisek rë lo. Galam sën denebaḡo nḡaa lo deḡevonḡ huk vu Mehöböp nabë alam sën heḡ ḡupeḡ ma lo. ³¹Galam sën denevonḡ huk in nḡaa dob yi lo, og su degelë nḡaa dob yi nabë hir nḡaanon. In hil araḡ ni bë dob sënë rëk pekwë yi menatu agga ngwë jaḡ yönon.

³²Sa niḡ lël bë ham su kwamin na nḡahi. Mehöti sën su neḡo avëh rë lo, og kwa neya vu Mehöböp yi huk timu in bë Mehöböp kwa vesa in yi.

³³Gaḵ mehō sēn neḵo avēh lo, og kwa neya vu nḡaa dob yi in bē venē kwa vesa in yi, ³⁴lob kwa neya luu luu. Gavēh bu ma avēh avō, og yoh vu bē kwa na vu Mehōbōp yi huk timu megevonḡ huk in bē navi los ayo yō gēp nirōp. Gaḵ avēh sēn neraḵ maluh lo, og kwa neya vu nḡaa dob yi benevonḡ huk in bē regga kwa vesa in yi. ³⁵Senēr ḡaḡek sēnē in bē doḵ vu ham beham medo nivesa. Sa su hevonḡ in bē deḡinenḡin ham rē, gaḵ sa bē ham medo nirōp begwevonḡ Mehōbōp yi huk noh vu buk, genḡaa ngwē su geḵo ham kwamin seggi.

³⁶Nabē mehōti kwa neya luu luu bē maḵ nevonḡ paya vu nalu in nedo rot bavēh bu raḵ, gaḵ ahē ving bē jaḵ maluh rēḵ ma gedenejom yi ahon rot, og maam mehō sēnē gevonḡ noh vu yō kwa. Nabē gevonḡ bavēh avō sēnē jaḵ maluh, og ggovek, mehō sēnē su nevonḡ nḡaa nipaya rē. ³⁷Rēḵ mu nabē nḡaa ti su vonḡ newa newa loḵ yi rē gesu kwa neya luu luu rē, gaḵ ayo niwēēk genēr vorot bē nalu yō medo bu, og yiḵ ggovek, nevonḡ nivesa. ³⁸Nebē saga om nabē mehōti gevonḡ menalu jaḵ maluh og nivesa. Log mehōti bē najom nalu ahon gesu jaḵ maluh rē, og nivesa rot. ³⁹Nabē avēh ti regga yō nahēn nedo mala vesa, og mala sepa regga timu. Rēḵ mu nabē regga nadiiḵ gevonḡin bē jaḵ maluh ngwē, og jaḵ. Rēḵ mu jaḵ maluh sēn nesepa loḵ Mehōbōp lo ti. ⁴⁰Rēḵ mu senḡo kwaḡ nevo nebē: Nabē medo meris, og rēḵ kwa vesa rot. Lob sa kwaḡ nevo nebē Anutu yi Anon Vabuung nedo ving sa bevo kwa vu sa.

Reggu Sēn Denetunḡ Netu Seriveng Vu Anutu-kuungsēn Lo

8 ¹Log ham loḵ tepēḵ in reggu sēn denetunḡ netu seriveng vu anutu-kuungsēn lo loḵ ham ḵapiya. Yōnon, “Hil los kwad!” rēḵ mu hil kwad nevonḡ mehil nehaḵo hil raḵ, gaḵ bē hil ahēd geving mehōnon og saga sēn nevonḡ behil neḵedi los nid wēēk. ²Nabē mehōti kwa bo nabē yō neraḵ nḡaa pin ni ggovek ya, og mehōti saga yō nahēn gesu kwa tōḵ raḵ yōnon rē. ³Gaḵ nabē mehōti ayo ya timu vu Anutu, og Anutu raḵ ni bē yi mehō saga. ⁴Om sa bē nanēr ḡaḡek jaḵ reggu sēn denetunḡ netu seriveng vu anutu-kuungsēn lo nabē: Hil araḵ ni bē anutu-kuungsēn sēnē su nḡaanon rē. Besu anutu nḡahi denedo rē, gaḵ yiḵ Anutu perurek timu nedo. ⁵Yōnon, nḡaa nḡahiseḵē denedo ggēp yaḡek los dob, lob alam dahis denenēr sir nebē anutu lo. Kē?, anutu los mehōbōp nḡahiseḵē nebē sēnē denedo, ⁶rēḵ mu hil naraḵ ni bē Anutu timu nedo, sēn hil Amad Anutu soḡek. Nḡaa pin degwajseḵē yi, gehil degwad yi. Geyiḵ Mehōbōp perurek timu nedo, sēn Yesu Kerisi, beyō tunḡ nḡaa pin. Behil nado malad-tumsēn raḵ yi. ⁷Rēḵ Kerisi-yi-alam vahi su derāḵ ḡaḡek sēnē ni rē, om sir la nahēn denekuung bē anutu-kuungsēn denedo. Om sēn nabē dega reggu sēn alam dahis denetunḡ netu seriveng vu anutu-kuungsēn lo, og denelē bē nḡaanon, lom ayoj negḡonḡin gekwaj nevo bē nḡaa nipaya negḡēp vu sir. ⁸Yōnon, Anutu su nelē nos sēn hil naha lo lom nelē hil paya ma

nivesa rë. Nabë hil nid dëlin nos vahi, og saga su rëk semu hil rë. Log bë hil ağa reggu pin, og hil su rëk nid paya jaḵ rë. ⁹Rëk mu ham gweḡin ham. Nabë ham nevonḡ ving Anutu niwëëk beham yoh vu bë gwa reggu saga, rëk mehö sën su nevonḡ ving niwëëk rë lo bë gelë ham geham gwa, og ham rëk gwevonḡ paya vu yi bengaa nipaya rëk kepë yi.

¹⁰Honḡ mehö sën geraḵ ḡaḡek ni ggovek-e! Nabë ḡena medo ḡegwa reggu ḡëp anutu-kuungsën yi dub, genabë mehöti sën ayo neggönengin lo gelë honḡ, og maḵ rëk gwevonḡ bemehö saga ga anutu-kuungsën yi seriveng geving. ¹¹Gwelë! Honḡ mehö los kwam, rëk nabë gwevonḡ nabë saga, og rëk ḡebasap mehö sën Kerisi diik in yi lo ti berëk mala nama in ayo neggönengin. ¹²Bë ham gwevonḡ nabë saga, lob ham arimin lo vahi sën ayoj neggönengin lo degelë bedegevonḡ nḡaa sën ayoj neggönengin lo, og ham nevonḡ paya vu sir gevu Kerisi ving. ¹³Om nabë nos los reggu sën sa naha lo nekepë arig lo, og maam sa su rëk ağa nah gökin rë rot besa nadiik, in sëḵ ḡevonḡ bengaa nipaya kepë arig lo.

Paulus Kwa Vesa In Su Neḡo Monë Raḵ Huk Sinarë Rë

9 ¹Maḵ setu mehöti yi nḡaa meris-a? Ma sa su sinarë ti rë? Maḵ sa su halë hil Mehöböp Yesu raḵ malaḡ rë? Gehuk sën sa nehevonḡ vu Mehöböp lo, maḵ su anon ham rë? ²Yönon maḵ mehö la su deraḵ sa niḡ bë sa sinarë ti rë, rëk mu ham og ham nḡo raḵ ni, in ham vonḡ ving raḵ sa ḡaḡek, lob saga tato ranḡah bë Mehöböp yi sinarë sa.

³Kë'! Loḵ senër yah vu alam sën denenër pelë raḵ sa lo bë: ⁴Maḵ su yoh vu bë Kerisi-yi-alam dedoḵ vu he medebo nos los bël kul vu he rë genama? ⁵Ma maḵ su yoh vu bë he ḡaḡo Kerisi yi avëh medenatu he venëmin in deḡeḡo doḵ geving he nabë sën sinarë vahi geMehöböp ari lo losho Pita denevonḡ-ë rë? ⁶Gemaḵ alu Barnabas nḡo luu mu, balu su ayoh vu bë ḡevuu huk navimin yi geKerisi-yi-alam dedoḵ vu aluu rë? ⁷Om maḵ alam-begö-yi tena denebaḡo yö hir nos los tob genḡaa begö yi in bë degevonḡ begö jaḵ-a? Ma! Alam-begö-yi su denevonḡ nebë saga rë! Log mehö sën nevaroh huk wain lo, og yö neḡo anon menegga. Log mehö sën neḡin burmakau lo, og nepip hir rur menenum. ⁸Om ḡaḡek sën sa nanër agi lo, og su mehönon meris yö hir ḡaḡek rë, ḡaḵ dekevu meneggëp loḵ Horek ving. ⁹Moses kevu ḡaḡek meneggëp loḵ yi horek bë, "Bë burmakau gevonḡ huk mebaḡë wit* lu nḡaa, og su ḡenaduu avi." Maḵ Anutu yö nër raḵ burmakau mu, ¹⁰ma nenër raḵ hil mehönon ving-a? Gaḵ yiḵ nenër ḡaḡek sënë raḵ hil mehönon ving! In mehö sën nevonḡ huk menejeliin dob lo nevo kwa in nos bë anon doḵ, gemehö sën nepelubin wit* ḡahis vër lo medo nevo kwa in in rëk ga geving. ¹¹Nebë saga, om he nehevonḡ huk in bë adoḵ vu ham anomin, om yiḵ yoh vu bë ham doḵ vu he navimin megwevonḡ nos los nḡaa dob yi vahi vu he! ¹²Gaḵ ham neloḵ vu alam vahi nebë saga, om yoh vu bë ham doḵ vu he mekesuu

sir. Rêk mu he haço Bengö Nivesa yök vu ham, log he nado los maggin gehe su nehako ngaa vu ham rë, in he nimin lël bë he su agërin Kerisi yi Bengö Nivesa in ham. ¹³Alam sën denevong huk loç dub-vabuung-böp lo, og deneço hir nos los reggu teka vër in jepö medenegga. Ma ham su raç sënë ni rë? ¹⁴Om sën Mehöböp nër gaçek nare vorot bë alam sën denevong yi huk medenenër Bengö Nivesa rangah lo, og degeço ngaa sën doç vu navij lo vu Kerisi-yi-alam sën denanër Bengö Nivesa rangah vu sir lo. ¹⁵Rêk sa su haço ngaa ti nebë sënë vu ham rë. Log gwëbeng sënë ving og sa su kevu gaçek sënë in bë gaço ngaa nabë sënë vu ham rë, log sa su rêk pekwë sa megaço rë, gaç sa kwaç vesa rot in sa su nehako ham ngaa saga rë. Om nabë sa nadiikahëg menadiik na, og ggovek gesa su rêk ketaç nos lu ngaa vu ham rë. ¹⁶Sa su nehako bengög raç in sën sa nanër Bengö Nivesa rangah agi rë, in Anutu vo huk sënë vu sa lob sa su yoh vu bë gevuu na rë. Gaç nabë sa gevuu na gesa su nanër Bengö Nivesa rangah rë, og gëp in sa! ¹⁷Bë senço gevong huk sënë noh vu senço kwaç, og maç sëlç gaço monë jaç. Rêk mu sa su kwaç nevo huk sagi behooïn sa raç in bë sa gevong rë, gaç Anutu yö vo loç ya sa nemaç om sa su yoh vu bë gevuu na rë. ¹⁸Om sa su haço nyëvewen ti raç rë, gaç sa haço nyëvewen nebë sënë: Ngaa sën seyoh vu bë gaço jaç Bengö Nivesa lo, og yiç sa su nehako rë gema. Sa nanër Bengö Nivesa sënë vu alam nyëmasën beyiç sa nyëvewen lo ggovek sënë.

Paulus Tu Alam Pin Hir Hur-huk-yi

¹⁹Su mehöti yi hur sa rë! Rêk senço nehevong sa tu alam pin hir hur in bë sa gaço alam ngahisekë nom. ²⁰Om sën sa hevong sa tu alam Yuda ti raç alam Yuda malaj in bë seğërin alam Yuda nom. Rêk Moses yi horek sën denesepa loç lo su nejom sa ahon niwëëk rë, gaç sa nesepa loç yi horek raç malaj in bë sa gaço sir nom vu Anutu. ²¹Log sën sa nado ving alam sën su denesepa loç Moses yi horek rë lo, og sa nesepa loç hir aggata in bë sa gaço alam sën Moses yi horek main sir lo nom vu Anutu. Rêk sënë su nebë sa hevuu Anutu yi horek rë, gaç sa nesepa loç Kerisi yi horek. ²²Log sën sa nado ving alam sën ayoj neggönengin ngaa lo, og sa nahönengin ngaa nebë saga ving in bë sa gaço sir nom. Gesa nesepa loç alam pin vahaj in bë sa gaço sir vahi nom. ²³Sa nehevong huk pin sënë in bë Bengö Nivesa na menoh vu nyëg pin geBengö Nivesa rêk semu sa geving.

Hil Serög Niwëëk Beğaç Madub-kesuusën-yi

²⁴Ham raç ni bë alam sën deneserög in bë dekesuu sir lo, sir pin deneserög, rêk mu sir timu nekesuu meneço kupeç. Om ham gwëvong nabë saga! Ham serög niwëëk in ham kwesuu megweço kupeç-yaçek-yi. ²⁵Lob alam pin sën denevongin bë dekesuu sir vahi lo, og denejom sir

ahon gemedo denetahu sir raḵ buk. Denevonḡ nebë sënë in bë degeḵo madub sën mehõnon denero raḵ ḵele ris, berëḵ meran na pevis lo, gaḵ hil og hil nehevong in bë ḡaḵo madub nivesa sën medo degwata lo. ²⁶Om sa neserõḡ, og sa su neserõḡ gemalaḡ malaḡ rë; gesa napëëng mehõ ngwë, og sa su nehetë nemaḡ meneḵetul nyëḡ meris meris rë. ²⁷Senḡo netahu sa loḵ nḡaa maggin in bë navig genḡoin. In bë sëḵ nanër balam vahi denam log tum Anutu juuk sa besa medo tamu.

Hil ḡegin Hil In Pelëpinsën Rëḵ Kepë Hil

10 ¹Arig lo, sa bë nanër vu ham nabë beggob neyoh vavunë meneli hil ḵenud lo ya wirek lob Loo-ḵõḵ ruu yi ya vahi vahi gedeyoh tewit medeya. ²Log sir pin deripek bël raḵ beggob los loo nebë saga benetato bë detu Moses yi alam. ³Lob sir pin degga nos sën Anutu yi Anon Vabuung vonḡ yam lo, ⁴gesir pin denum bël sën Anon Vabuung vonḡ yam lo. Denum bël sën Anon Vabuung vonḡ meneya ving sir beberup loḵ ḡelõḡ lo, lob ḡelõḡ saga yik Kerisi. ⁵Rëḵ ma gesir nḡahiseḵë denevonḡ nḡaa nipaya bAnutu ahë sengën vu sir, om sën kevoh sir meseḵëḡ neggëp nyëḡ yu meris meris. ⁶Lob nḡaa pin sënë tato vu hil bë hil su malad anon in nḡaa nipaya nabë sën malaj anonin agi. ⁷Geham su sepa doḵ anutu-kuungsën yi nḡaa nabë sën sir la denevonḡ wirek-ë. In ḡaḡek nër neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë, “Alam Israel to denedo in bë dega los denanum log mëm dekedo raḵ in bë dedõo medejaḵ sir. ⁸Log hil su ḡevonḡ baggëb nabë sën sir la denevonḡ wirek besir 23,000 malaj ma hes ti lo. ⁹Gehil su seggi Mehõbõp nabë sën sir la deseggi wirek lob nyël gga sir bemaalaj ma lo. ¹⁰Geham su gwevonḡ ayemin vu Anutu nabë sën alam la denevonḡ ayej vu wirek lob Anutu vonḡ yi angër ya kevoh sir bemaalaj ma lo. ¹¹Nḡaa pin sënë tõḵ vu alam Israel in bë mehõnon pin dejaḵ ni, lob ḡaḡek sënë neggëp loḵ ḵapiya in bë bo kwa vu hil mehõnon sën hil nado gwëbeng gedob vonḡin govek na agi. ¹²Om mehõ sën yõ kwa nevo yi bë nare niwëëk lo ḡegin yi nivesa in rëḵ bës. ¹³Seggisën sën netõḵ vu ham lo, og saga su agga ngwë rë, gaḵ yik luho seggisën sën netõḵ vu alam pin lo neggëp ti. Rëḵ Anutu su mehõ kwa luu menetetuhin ham rë, om rëḵ ḡerin seggisën sën rëḵ kesuu ham nimin wëëk lo in ham. Gaḵ nabë seggisën natõḵ vu ham, og rëḵ Anutu tato aggata in ham noh nenga in geham bare niwëëk gesu nḡaa nipaya kepë ham.

Hil Su Ayoh Vu Bë Tamuin Anutu Luho Memõ Nipaya Doḵ Ti Rë

¹⁴Arig lo! Sahëḡ neving ham om ham gweruu demimin vu anutu-kuungsën yi nḡaa geham beya in. ¹⁵Ham alam los kwamin, om senër vu ham geham nḡo rëḵ seggi sa ḡaḡek. ¹⁶Kap los semusemu sën hil najom raḵ los ahëd nivesa vu Anutu lo, sënë vo Kerisi niḵõḵ ggelek hil besupin hil loḵ ti ma ma? Log brët sën hil nedebu ggelek hil lo, maḵ sënë vo

Kerisi navi ggelek hil besupin hil loḵ ti ma ma? ¹⁷Yiḵ brèt timu, rëḵ supin hil ngahiseḵë loḵ ti behil atu anon timu, in yiḵ hil pin naha brèt timu.

¹⁸Ham kwamin bo alam Israel rë. Sën denetunḡ seriving raḵ ya jepö log denegga vewen lo, og denetunḡ in bë ngupin losho Anutu sën yi jepö agi doḵ ti ma ma? ¹⁹Ma senër va sënë? Senër bë anutu-kuungsën yi seriveng nḡaa anon-a? Ma senër bë anutu-kuungsën yö nḡaa anon-a? ²⁰Ma! Senër bë nḡaa sën alam dahis denetunḡ seriveng vu lo, saga denetunḡ vu memö nipaya, gaḵ su denetunḡ vu Anutu rë. Lob sa bë ham los memö nipaya saga su ngupin ham doḵ ti. ²¹In ham su yoh vu bë nanum doḵ Mehöböp yi kap genanum doḵ memö nipaya yi kap geving rë. Log ham su yoh vu bë gwa nos jaḵ Mehöböp yi tevör gegwa jaḵ memö nipaya hir tevör geving rë. ²²Maḵ bë hil ḡevonḡ beMehöböp ahë sengën vu hil-a? Gemāḵ hil nid wëëḵ kesuu yi?

Hil Ḡaḵo Anutu Arë Jaḵ Noh Vu Buk

²³Yönon! “Nḡaa pin og yoh vu bë hil ḡevonḡ” rëḵ mu nḡaa pin su rëḵ doḵ vu hil rë. Kë! “Nḡaa pin yoh vu bë hil ḡevonḡ”, rëḵ nḡaa pin su nevonḡ niwëëḵ vu hil sën Kerisi-yi-alam lo rë. ²⁴Mehöti su kwa bo nabë ḡegin yi jaḵ nḡaa nivesa, gaḵ ham pin kwamin bo alam vahi beham gweḡin sir nivesa. ²⁵Reggu sën ham nebaḡo ggëp maket lo, og ham gwa. Ham su kwamin na ngahi begwevonḡ tepëḵ in nabë, “Anutu-kuungsën hir seriveng ma ma?” ²⁶In hil araḵ ni bë, “Dob sënë los nḡaa pin sën nedo dob-ë, yiḵ Mehöböp yö ti yi nḡaa pin.” ²⁷Nabë mehöti su vonḡ ving Yesu rë, rëḵ tahi ham bë ham na megwa nos geving yi, lob ham kwamin bo nabë na, og ggovek. Ham na megwa nḡaa sën ḡevonḡ vu ham lo, geham su kwamin na ngahi begwevonḡ tepëḵ in. ²⁸Rëḵ mu nabë mehö ngwë nanër vu ham nabë, “Sënëḵ reggu seriveng anutu-kuungsën yi!”, og ham kwamin bo mehöti sën nër ḡaḡek vu ham aga beham su gwa, in ayo neggöneng in.

²⁹Degwa sën senër bë ham su gwa reggu agi lo su neggëp vu ham rë, gaḵ neggëp vu mehö sën ayo neggöneng in lo. Log nabë sa kwaḡ bo anutu-kuungsën yi seriveng nabë nḡaa meris, og sa su rëḵ ḡa rë, in mehö sën ayo neggöneng in lo rëḵ kwa na ngahi megelë sa paya. ³⁰Rëḵ mu nabë sa najom jaḵ na vu Anutu los ahëḡ nivesa in reggu geseḡa, og alam sën ayoj neggöneng in lo rëḵ denanër ḡaḡek nipaya jaḵ sa in va? ³¹Om doḵ buk sën ham gwa ma ham nanum, ma ham gwevonḡ nḡaa ti lo, og ham gwevonḡ nḡaa pin sënë in bë ḡeḵo Anutu arë jaḵ. ³²Ham kwamin bo alam pin, alam Yuda los alam Grik, ḡAnutu-yi-alam, beham su gwevonḡ nḡaa sën negelu vahaj bengāa nipaya nekepeḵ sir lo. ³³Ham gwevonḡ nabë sën sa nehevönḡ lo. Sa nehevönḡ nḡaa pin in bë alam pin degelë nivesa. Sa su nehevönḡ in bë doḵ vu sa rë, gaḵ sa nehevönḡ nḡaa pin in bë doḵ vu alam pin bedegërin sir nom vu Anutu.

11 ¹Ham gwevonḡ nḡaa mesepa doḡ sa vahaḡ nabē sēn sa nesepa loḡ Kerisi vaha.

Avēh Degenum Yuj Medenajom Jaḡ

²Ham nevonḡ nivesa, in ham nḡo medo nesepa loḡ ḡaḡek sēn sa haḡo meyōk nēr vu ham wirek lo menejom ahon. ³Rēḡ sa hevongin bē ham jaḡ ni nabē Kerisi tu maluh pin alaj, gemaluh detu venēj ala, gAnutu tu Kerisi ala. ⁴Om nabē maluh ti genum yu in najom jaḡ, ma nanēr Anutu yi ḡaḡek rangah, og mehō saga ḡo yi raḡ kesuu ala. ⁵Log nabē avēh ti su genum yu rē genajom jaḡ ma, nanēr Anutu yi ḡaḡek rangah, og ḡo yi raḡ kesuu regga in nevonḡ paya nebē saga, genabē nakēr yu mepepaab jaḡ og nevonḡ paya nebē saga ving beyiḡ luho neggēp ti. ⁶Gaḡ nabē avēh ti su genum yu rē, og ham kweping yu viis na. Rēḡ nabē ni nemumin bē su keping yu ma nakēr yu na rē, og maam yiḡ genum yu. ⁷Gaḡ maluh og su degenum yuj in Anutu semu sir nebē yi in tato nabē Anutu mehō los niwēēk, rēḡ avēh og tato nebē maluh los niwēēk bekesuu yi. ⁸In Anutu su semu maluh raḡ avēh rē, gaḡ semu avēh raḡ maluh. ⁹Log Anutu su tung maluh in bē ḡadu avēh rē, gaḡ tung avēh in bē ḡadu maluh. ¹⁰Nebē saga, om avēh yō degenum yuj in tato nabē deneggurek reggaj babuj, bangēr lo degelē. ¹¹Rēḡ mu avēh su yoh vu bē yō gegin yi genidēlin maluh rē, log maluh su yoh vu bē yō gegin yi genidēlin avēh rē, gaḡ detu Mehōbōp yi alam, om luho dedoḡ vu sir vewen vewen. ¹²In Anutu semu avēh raḡ maluh kweben, loḡ mēm avēh denēḡo maluh. Rēḡ mu degwa vu Anutu.

¹³Ham nḡo nanēr rē. Nabē avēh su genum yu rē genajom jaḡ vu Anutu og maḡ sēnē nivesa? ¹⁴Gaḡ nipaya, in hil maluh gavēh hil aggata tato vu ham nebē: Nabē maluh ti yu viis duḡ ading rot kesuu avēh, og rēḡ ni namum. ¹⁵Gaḡ nabē avēh gevong beyu viis duḡ ading, og sagaḡ yi vuneksēn nivesa. In Anutu yō tung bē yu viis duḡ ading in genum yu jaḡ. ¹⁶Gaḡ nabē mehōti bē mehoo ḡaḡek sēnē menanēr ḡaḡek jaḡ pangsen, og su yoh vu rē, in he los Anutu yi dub pin nehevong nebē sēnē.

Alam Korint Devasap Pasa

¹⁷Log sa bē nanēr horek vahi vu ham, rēḡ sa su rēḡ ḡaḡo ham arēmin jaḡ in nḡaa nipaya sēn ham nevonḡ agi rē. In ham nesupin ham in bē ham najom jaḡ, lob nḡaa nipaya neverup loḡ saga kesuu nḡaa nivesa sēn ham nevonḡ lo. ¹⁸Sa hangō bē buk sēn ham nesupin ham lo, og ham nevasuh ham ya yu nḡahi, lob sa kwaḡ nevo bē maḡ sagaḡ yōnon. ¹⁹Kē! Maḡ ham nevasuh ham nebē saga in bē tato alam sēn denedo nivesa loḡ ham lo medenatōḡ nam rangah. ²⁰Om nabē ham ngupin ham nabē sēnē, og ham su yoh vu bē gwa Pasa nirōp rē. ²¹In ham nesupin ham in bē ham gwa Pasa, rēḡ ma geham nevonḡ newa newa meham ti ti nḡo newa ham nos loḡ yah ham. Log mehō ngwē medo denediikahēj, log ngwē

denenum wain pangſen medenekeyevin. ²²Ham nevonġ nebë saga in va? Maḵ ham su bömin nedo in bë ham gwa los nanum doḵ rë? Ma maḵ ham kwamin vo Anutu-yi-alam sënë bë ngaa meris, om sën ham nevonġ nimumsën vu sir vahi sën hej nos nemain sir lo? Sëḵ nanër nabë va vu ham-a? Maḵ sa ġaḵo ham arëmin jaḵ-a? Ma rot! Sa su rëḵ ġaḵo ham arëmin jaḵ in ngaa nabë sënë rë.

Mehöböp Yesu Vo Pasa Vu Yi Hur Maluh

²³In sa haḵo ġaḵek sënë vu Mehöböp behaḵo yök vu ham wirek nebë: Loḵ buk sën Yudas nër Yesu rangah vu alam-begö-yi lo, lob Yesu ḵo brët rak ²⁴bejom raḵ los kwa vesa ya vu Anutu gedebu, log nër bë, “Sa navig sënë! Sa hevong in bë doḵ vu ham! Ham gwevonġ nabë sënë in kwamin bo sa.” ²⁵Degga ggovek log ḵo kap raḵ nebë saga benër bë, “Wain sënë tato bë sejoo ġaḵek mewis ving ham raḵ sa niġ ḵök meneggëp. Doḵ buk sën bë ham nanum sënë, og ham gwevonġ nabë sënë in kwamin bo sa.” ²⁶Log nabë ham gwa brët los nanum doḵ kap sënë, og sagaḵ ham tato rangah bë Mehöböp diiḵ in ham. Lob ham gwevonġ nabë sënë rot bena berup doḵ buk sën Yesu duḵ nom gökin lo.

Mehöti Gevonġ Paya Vu Pasa Og Rëḵ Natök Jaḵ Nyëvewen

²⁷Om sën nabë mehöti su jaḵ ni nivesa rë geyö ga Mehöböp yi brët sënë los nanum doḵ kap sënë meris mu, og vasap Mehöböp navi los niḵök bengaa nipaya neggëp vu yi. ²⁸Alam pin ti ti yö kwaj bo ayoj medegero rë, loḵ mëm dega brët sënë los denanum doḵ kap sënë. ²⁹In mehöti bë ga los nanum jeggin jeggin gesu geḵo Mehöböp navi jaḵ rë, og nevonġ ngaa nipaya berëḵ natök jaḵ nyëvewen. ³⁰Yiḵ raḵ degwa sënë sën ham vahi sekëj nema genij neraḵ gevahi denediik. ³¹Gaḵ bë hil ti ti ngo kwad bo ayod meġero, og Anutu su rëḵ gevonġ nyëvewen natök vu hil rë. ³²Gaḵ nabë Mehöböp bo nyëvewen vu hil nabë saga, og nevonġ in bë hil navid gesang bagërin hil in hil su malad nama geving alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo. ³³Nebë saga om arig lo, nabë ham ngup ham in gwa Pasa, og ham gweġin ham vahi rë, loḵ mëm ham gwa doḵ ti. ³⁴Nabë mehöti nadiikahë, og yö ga nos gëp yi begganġ borot, in nabë ham ngupin ham og ngaa nipaya su gëp vu ham. Log ġaḵek vewen yö nahën neggëp, om senök berup vu ham rë loḵ mëm sa ġero.

Anon Vabuung Yi Semusën Aggagga

12 ¹Log arig lo, sa bë ham su kwetul doḵ in Anon Vabuung yi semusën. ²Ham ngo raḵ ni ggovek bë, wirek sën ham ngo nahën alam dahis lo, og ham ayomin tee yi in anutu-kuungsën sën su yoh vu bë bengwëng rë lo beham nesepa loḵ sir. ³Om sën sa bë ham jaḵ ni nabë: Bë Anutu yi Anon Vabuung medo doḵ mehöti bedoḵ vu yi in ġaḵek, og mehö

saga su yoh vu bë nanër nabë Anutu nelë Yesu paya rë. Log alam sën Anon Vabuung su nelok vu sir in gägek rë lo, og su deyoh vu bë denanër nabë, “Yesu yik yi Mehöböp!” rë.

⁴Log Anon Vabuung yi semusën aggagga neggëp rëk yik Anon Vabuung timu nedo. ⁵Log hil huk aggagga sën hil gevong vu Mehöböp lo neggëp, rëk yik Mehöböp perurek timu nedo. ⁶Log aggata aggagga neggëp in bë hil sepa dok megevonğ yi huk, rëk yik Anutu timu sënë sën nevonğ niwëek vu alam pin bedeyoh vu bë degevonğ. ⁷Lob Anon Vabuung nevo semusën aggagga ggelek Kerisi-yi-alam pin ti ti in bë dok vu sir pin. ⁸Kë’! Yik Anon Vabuung nevonğ semusën vu mehöti in bë nanër gägek los kwa. Log yik Anon Vabuung timu sënë nevonğ semusën ngwë vu mehö ngwë in bë tatekin gägek degwa. ⁹Log yik Anon Vabuung timu sënë nevonğ bemehö ngwë ayo neya timu vu Yesu niwëek beyoh vu bë gevong huk niwëek. Geyik Anon Vabuung timu sënë sën nevonğ bemehö ngwë neyoh vu bë gevong balam nijraksën nijvesa jak. ¹⁰Log ngwë ko niwëek vu Anon Vabuung in bë gevong ngaa böp böp, gengwë ko kwa in bë seggi ngaahur aggagga mejak nij nabë nijvesa ma nijpaya. Log Anon Vabuung vonğ benyëğ ngwë ayej verup mehö ngwë avi, gemehö ngwë ko kwa vu bepekwë ayej saga lo yam rangah. ¹¹Ngaa pin sënë degwa vu Anon Vabuung yö timu rëk mëm nevo ggelek alam ti ti yoh vu yö kwa.

Hil Pin Atu Navid Timu Rëk Mëm Len Ti Ti Lo

¹²Mehönon navij timu rëk mëm navij len ti ti lo neggëp. Lok mëm navij len ti ti lo supin yom tu navij timu. Lob yik Kerisi-yi-alam lo pin supin yom tu Yesu anon nebë saga ving. ¹³In hil pin aripek bël rak Anon Vabuung timu sënë behil atu anon timu. Hil Yuda los Grik, hil sën atu alam ngwë hir ngaa meris lo, gehil sën hil ngo nehegin hil lo. Anon Vabuung timu sënë gwang ya hil pin ti ti ayod. ¹⁴Hil navid su len timu rë, gak yi ngaa los arë arë neggëp. ¹⁵Om mak vaha rëk nanër nabë, “Sak su nema rë om su navi len ti sa rë!” Nabë nanër nabë sënë og hen gägek anon ma, gak yik navi len ti. ¹⁶Log mak nenga rëk nanër nabë, “Sa su mala rë, om su navi len ti sën sa-ë rë!” Nabë nenga nanër nabë sënë, og hen gägek anon ma, gak yik navi len ti. ¹⁷Nabë hil navid pin yik hil malad, og hil rëk gango gägek nabë va? Log nabë hil navid pin yik hil nengad, og hil rëk pamu ngaa nabë va? ¹⁸Rëk hil navid su nebë sënë rë, gak Anutu yö tung len ti ti lo nedo rak hil navid yoh vu yö kwa. ¹⁹Nabë hil navid len ti ti pin neggëp ti, og rëk hil navid sogek medo tena? ²⁰Rëk su nebë sënë rë! Gak hil navid len ngahisekë neggëp log hil navid yik timu. ²¹Om hil malad su yoh vu bë rëk nanër nabë nilëlin hil nemad rë. Log hil yud su yoh vu bë rëk nanër nabë nilëlin hil vahad rë. ²²Gak hil narak ni bë hil navid len vahi sën su nijwëek rë lo, og nabë su demedo rë, og hil navid su yoh vu bë medo rë, gak rëk nama! ²³Log hil navid

len vahi sën hil nid nemumin lo, og hil nehaço raḵ menaröp tob nivesa vesa loḵ. Log hil navid len vahi sën su malanḡeri rë lo, og hil navunek vu pangśën. ²⁴Log hil navid len vahi sën nivesa lo og hil su neḵebu rë. Rëḵ mëm Anutu nesupin hil navid len ti ti pin revuh ti yoh vu kwa, log nevonḡ behil nesemu len ti ti sën su malanḡeri rë lo menehero. ²⁵Vonḡ nebë sënë in bë hil navid len ti ti su debasuh sir rë, gaḵ demedo jevuh ti mededoḵ vu sir nivesa. ²⁶Log nabë hil navid len ti gesanḡ, og nesanḡ yoh vu hil navid pin. Genabë hil semu len ti, og len ti ti pin kwaj vesa. ²⁷Om yik Kerisi navi ham geham pin tu navi len ti ti lo.

²⁸Lob Anutu ggooin Kerisi-yi-alam raḵ in bë degevonḡ yi huk. Ggooin sinarë raḵ muḡinsën, lob mëm ggooin alam-denenër-ḡaḡek-ranḡahsën raḵ netu luu, log tatovaha netu löö. Log alam sën denevonḡ nḡaa böp böp lo ggökin, log alam sën denevonḡ alam nirakśën nijvesa neraḵ lo ggökin sënë, lob alam sën deneloḵ vu alam lo, galam ggev sën deneḡin huk pin lo, galam sën alam nyëḡ ngwë ayej aggagga neverup avij lo. ²⁹Gaḵ sir pin su detu sinarë rë, gesir pin su detu alam-denenër-ḡaḡek-ranḡahsën rë. Gesir pin su detu tatovaha rë. Gesir pin su deḵo niwëëk in bë degevonḡ nḡaa böp böp rë. ³⁰Gesir pin su deḵo niwëëk in bë degevonḡ alam nijrakśën nijvesa jaḵ rë. Genyëḡ ngwë ayej aggagga su neverup sir pin avij rë. Gesir pin su deyoh vu bë depekwë ayej saga lo nam ranḡah rë. ³¹Rëḵ mu ham malamin sepa semusën böp böp sën senër muḡin lo pangśën. Log sa bë tato aggata nivesa ti sën kesuu aggata pin lo vu ham.

Aggata Sën Hil Ahëd Geving

13 ¹Nabë sa nanër ḡaḡek doḵ mehönon ayej ti ti lo, gedoḵ anḡer ayej geving, rëḵ mu sa su ahëḡ neving mehönon rë, og sëḵ ḡevonḡ dedun meris mu nabë pedideng los ggageng nesu. ²Log nabë seyoh vu bë nanër Anutu yi ḡaḡek ranḡah los sejaḵ ḡaḡek sën negḡëp vunsën lo degwa pin ni venuh, genabë sejaḵ nḡaa pin ni, genabë sayoḡ na timu vu yi niwëëk ata beseyoh vu bë nanër ḵedu meseyesin yi megeto mena, rëḵ mu nabë sa su ahëḡ neving mehönon rë, og setu nḡaa meris. ³Log nabë sebo sa nḡaa pin gelek alam-ḵupeḵ-masën, ma nabë sa ḡevonḡ naviḡ na in nengwah ga besa nadiiḵ, rëḵ mu sa su ahëḡ neving mehönon rë, og nḡaa pin sënë su yoh vu bë doḵ vu sa rë.

⁴Bë mehöti ahë geving mehönon yönon, og nejom yi ahon gesu nevo loḵ yah nipaya nyëvewen vu alam sën denevonḡ vu yi lo rë, gaḵ nevonḡ nḡaa nivesa mu vu sir. Mehö nebë sënë su ayo nesis yi vu mehö ngwë in hir nḡaa nivesa rë, gesu netee yi raḵ menenër ḡaḡek paanḡ paanḡ rë, log su neḵo arë raḵ rë. ⁵Log mehö nebë sënë su nevonḡ bemehö ngwë ni nemum rë. Gesu kwa neya vu yi nḡaa pangśën rë, gesu yi mehö ahë sengën rë, gesu kwa nevo nḡaa nipaya sën denevonḡ vu yi lo rë. ⁶Log mehö nebë sënë su kwa vesa in nḡaa nipaya rë, gaḵ kwa vesa in Anutu

yi gägek anon. ⁷Su pevis menelë mehö ngwë nebë mehö nipaya rë, gaḵ kwa nevo bë maḵ mehö nivesa berëḵ gërin yi megevonḡ nḡaa nivesa, lob nejom yi ahon menekerë maggin pin sën netök vu yi lo. ⁸In ahë vingsën su rëḵ nama na rë, gaḵ yö rëḵ gëp degwata! Gaḵ mëm huk sën hil nanër Anutu yi gägek rangah lo, mu sën rëḵ nama na. Genyëḡ ngwë ayej su rëḵ berup hil avid gökin rë, gengaa pin los kwa sën hil narak ni gwëbeng agi rëḵ natu nḡaa meris. ⁹In gwëbeng hil narak nḡaa vahi mu ni. Log Anutu su tateḵin kwa pin los dahis vu hil rë, gaḵ vahi yö nahën neggëp vu yi. ¹⁰Gaḵ vu tamusën gAnutu gero nḡaa pin beniröp jaḵ, og huk pin sën hil nehevong teka teka agi rëḵ nama na. ¹¹Wirek senḡo nahën hurmahen og vu buk saga sa nanër gägek nebë hurmahen. Loḵ mëm sa böp raḵ, lob sa hevuu nḡaa hurmahen yi ya. ¹²Kë! Log gwëbeng hil nehalë nḡaa pin paya paya nebë sën hil nehalë malad loḵ dubdub malakenu ti, om su neggëp rangah rot rë. Rëḵ mëm vu tamusën og hil rëḵ ḡalë Anutu anon soḡek jaḵ malad. Gwëbeng serak ni teka teka, gaḵ nahub rëḵ sëḵ jaḵ ni venuh nabë sën Anutu raḵ sa niḡ-ë. ¹³Om nḡaa löö mu sënë neggëp berëḵ gëp degwata: Sën hil ayod neya timu vu Anutu, gesën hil navo kwad in yi, gahë-vingsën. Rëḵ mëm ahë-vingsën netu muḡinsën vu luu sënë.

Anon Vabuung Yi Semusën Sënë Netu Muḡinsën

14 ¹Om ham malamin sepa ahë-vingsën namuḡin, lob ham kwamin bo Anon Vabuung yi semusën geving, rëḵ mu ham kwamin bo semusën ti sënë namuḡin, sën nebë ham nanër Anutu yi gägek rangah.

²Log mehöti sën alam-nyëḡ-ngwë ayej neverup avi lo, og su nenër vu mehönon rë, gaḵ yö nenër vu Anutu timu. In mehöti su raḵ gägek sënë ni rë geyö nenër gägek vunsën raḵ Anon Vabuung niwëëḵ. ³Gaḵ mehö sën nenër Anutu yi gägek rangah lo, og nenër vu mehönon meneloḵ vu sir benevo niwëëḵ vu sir beneḡadu sir. ⁴Rëḵ mehöti sën alam-nyëḡ-ngwë ayej neverup avi lo, og yö nelok vu yi mu, gaḵ mehöti sën nenër Anutu yi gägek rangah lo, og mëm nelok vu Kerisi-yi-alam pin. ⁵Sa bë alam-nyëḡ-ngwë ayej berup ham avimin pin, rëḵ mu sahëḡ neving pangsën rot bë ham nanër Anutu yi gägek rangah. Mehö sën bë alam-nyëḡ-ngwë ayej berup avi lo, nabë su pekwë gägek sënë in bë doḵ vu alam rë, og bengö ma. Gaḵ mehö sën nenër Anutu yi gägek rangah lo, og yi mehö-los-bengö. ⁶Om arig lo, nabë senök vu ham balam-nyëḡ-ngwë ayej berup saviḡ, rëḵ sa su nanër gägek mewis la sën Anutu tato vu sa lo rë, gesa su tateḵin gägek degwa la vu ham rë, gesa su nanër Anutu yi gägek begëp rangah rë, gesa su navo kwa vu ham rë, og saga su rëḵ doḵ vu ham rë.

Hil Nanër Anutu Yi Gägek Doḵ Ayej In Dejak Ni

⁷Log yik gevëëḡ los gita nebë sënë! Nabë hil gevë gevëëḡ ma angis gita jeggin jeggin, og alam su deyoh vu bë desepa doḵ raro rë. ⁸Log nabë

degevē biuka rēk su ngu niröp noh vu sën begö yi lo rē, og alam su rēk desemu sir in degevonḡ begö rē. ⁹Lom ham ḡaḡek nebë saga. Nabë ham nanër ḡaḡek jeggjin jeggjin balam degengo dedun mu gesu deḡaḡ ni rē, og rēk deḡaḡ ham ḡaḡek sënë degwa ni nabë va? Ma! Ham ḡaḡek saga yö ya meris mu. ¹⁰Yönon, mehönön ayej ngähisekë rot neggëp dob, lob ti su dedun meris mu rē. Gaḡ yö denengo medeneraḡ degwa ni. ¹¹Log nabë sa su raḡ alam sënë ayej ni rē, og rēk degelë sa paya nabë mehö kwa masën ti. Log sēk ḡalë sir paya nabë sir alam kwaj masën. ¹²Lob ham nebë saga. Ham ahëmin neving pangšën bē gweḡo Anon Vabuung yi semusën, om ham malamin sepa semusën sën nelok vu Kerisi-yi-alam lo namuḡin.

¹³Nebë saga, om mehöti sën alam-nyëḡ-ngwë ayej neverup avi lo, og najom jaḡ vu Anutu nabë bo niwëëk vu yi in pekwë ḡaḡek sënë betateḡin degwa geving. ¹⁴In nabë sa najom jaḡ vu Anutu doḡ alam-nyëḡ-ngwë ayej, og maḡ sanoḡ nejom raḡ, rēk sa kwaḡ su nesepa lok rē. ¹⁵Om maḡ sa ḡevonḡ nabë va? Sa kwaḡ nevo nebë sënë bē: Sanoḡ bē najom jaḡ, log sa kwaḡ jaḡ ni geving, og nivesa. Log sanoḡ bē gevonḡ raro, log sa kwaḡ jaḡ degwa ni geving, og nivesa. ¹⁶Rēk mu nabë anom kwa vesa menajom jaḡ na vu Anutu galam-nyëḡ-ngwë ayej berup avim, og mehö meris sën nedo ving hong lo su yoh vu bē ngoḡekin hong jomraḡsën sënë rē. In nengo dedun rēk su raḡ hong ḡaḡek sënë degwa ni rē. ¹⁷Yönon, maḡ ḡenejom raḡ meḡenenër ḡaḡek nivesa, rēk mu su ḡetateḡin Anutu yi ḡaḡek vu mehö ngwë sagi meḡelok vu yi rē. ¹⁸Sa kwaḡ vesa vu Anutu in alam-nyëḡ-ngwë ayej neverup saviḡ kesuu ham pin. ¹⁹Rēk mu nabë sa bare Kerisi-yi-alam malaj doḡ dub ayo, og sa bē nanër ḡaḡek dus nemadvahi mu doḡ ayej geḡaḡek hus adingsekë doḡ alam-nyëḡ-ngwë ayej nöḡ ḡëp, in su rēk deḡaḡ ni rē.

²⁰Arig lo, ham su medo los kwamin ngök ngök nabë hurmahen. Gaḡ mëm nabë ngaa nipaya, og mëm ham medo ngök ngök nabë hurmahen. Rēk mëm ham kwamin bo ngaa nabë alam böp. ²¹Lok Anutu yi horek, og dekevu meneggëp nebë sënë:

“Mehöböḡ nër bē,

‘Sa hevong sa ḡaḡek vu alam sënë lok ayej rēk ma,
om tum sēk ḡevonḡ alam sën denevengwëḡ nyëḡ ngwë ayej lo
denök in bē denanër sa ḡaḡek vu sir.

Log sēk ḡevonḡ sa ḡaḡek berup alam begganḡ-bu ngwë avij geving,
rēk mu rēk nama gesu rēk degevonḡ geving sa ḡaḡek rē.’ ”

²²Nebë saga om hil araḡ ni bē Anon Vabuung su nevonḡ balam-nyëḡ-ngwë ayej neverup hil avid in bē tato niwëëk vu Kerisi-yi-alam rē, gaḡ nevonḡ in bē tato niwëëk vu alam dahis. Log su nevonḡ behil nanër Anutu yi ḡaḡek ranḡah in tateḡin yi ḡaḡek degwa vu alam dahis rē, gaḡ nevonḡ in bē tateḡin vu Kerisi-yi-alam. ²³Om nabë alam dahis la ma alam meris la deduḡ na demedo dub ayo geving ham sën Kerisi-yi-alam

lo galam-nyëg-ngwë ayej berup ham avimin pin, og rëk denanër ham nabë ham yumin vonğ paya. ²⁴Gağ nabë ham pin nanër Anutu yi gägek rangah, galam dahis ti ma mehö meris ti yam nedo ving ham, og ham gägek pin rëk gelu ayo geham gägek pin rëk tato vu nabë nevonğ ngaa nipaya meneggëp vu yi. ²⁵Log ham gägek rëk baleğ yi ngaa nipaya pin sën kwa nevo meneggëp kesii loğ ayo lo, lob rëk nadudeğ gegeko Anutu arë jağ genanër rangah nabë, “Yönon rot, Anutu nedo ving ham!”

Hil Su Najom Jağ Los Ğevonğ Raro Niğelap

²⁶Om arig lo, ham gwevonğ nabë va? Nabë ham ngupin ham doğ dub ayo, og huk neggëp vu ham pin. Ti gevonğ raro, gengwë nanër Anutu yi gägek vu ham, geti tateğin gägek ti sën Anutu tato vu yi lo, galam-nyëg-ngwë ayej berup ngwë avi, log ngwë pekwë gägek sënë in ham jağ ni, beham gwevonğ ngaa pin sënë in bo niwëek vu Kerisi-yi-alam pin.

²⁷Lob nabë alam-nyëg-ngwë ayej berup mehö la avij, og luu mu degevonğ, ma mağ löö, og yik ggovek. Gesu denanër gägek niğelap, gağ sir ti ti kedi denanër mesepa doğ, log mehö ngwë pekwë hir gägek in alam deajağ ni. ²⁸Rëk nabë mehöti su nedo in bë pekwë alam-nyëg-ngwë ayej sagi rë, og mehö sën bë nanër lo najom yi ahon gesu bengwëng doğ dub ayo. Gağ yö getah yi na loğ mëm nanër yi gägek vu yi geving Anutu.

²⁹Log alam sën denanër Anutu yi gägek rangah lo, og sir luu ma löö mu denanër, gesir vahi pin medo degenço hir gägek mekwaj bo. ³⁰Log nabë mehöti kööğ nedo, loğ Anutu tato gägek ti vu yi avuti, og mehö sën vare nenër gägek lo aye nama. ³¹In ham pin ti ti nanër Anutu yi gägek rangah in alam pin deajağ gägek ni bebo niwëek vu sir. ³²Galam sën denanër Anutu yi gägek rangah lo deyoh vu bë degeğin sir nivesa, gağ anoj sën Anutu tung loğ sir lo su rëk kehe sir medebengwëng niğelap rë. ³³In Anutu su ahë ving bë hil ğevonğ ngaa jeggjin jeggjin rë, gağ ahë ving bë hil medo revuh. Log ham gwevonğ nabë sën Anutu-yi-alam pin denevonğ loğ hir dub lo. ³⁴Avëh ayej nama doğ dub ayo gesu debengwëng. Gağ dedahun sir nabë sën dekevu meneggëp loğ Horek lo. ³⁵Genabë sir duğin gägek ti degwa bedevonğin bë deajağ ni, og sir ti ti yö rëk dedoğ tepëğ in reggaj gëp bej. Gağ nabë avëh denanër gägek doğ dub ayo og su yoh vu rë.

³⁶Ma nebë va? Mağ ham tu Anutu yi gägek degwa? Ma ham ngo neço Anutu yi gägek gesu alam vahi deneço ving rë? ³⁷Nabë mehöti nanër nabë yi mehö-nenër-Anutu-yi-gägek-rangahsën ti ma, nanër nabë ço Anon Vabuung kwa, om nabë yönon, og rëk jağ gägek sën sa kevu vu ham-ë ni nabë Mehöböp yi horek. ³⁸Gağ nabë mehöti su rağ gägek sënë ni rë, og mağ yi su mehö-nenër-gägek-rangahsën ti rë. ³⁹Nebë saga om arig lo, ham malamin sepa nabë ham natu alam sën denanër Anutu yi gägek rangah lo, geham su gwërin alam sën nyëg ngwë ayej neverup

avij lo. ⁴⁰Rëk mu ham jegelin huk pin megwero geham gwevong megëp niröp.

Kerisi Diik Ggovek Gekedi Raq Yah

15 ¹Log arig lo, sa bë bër ham kwamin gökin nah jak Bengö Nivesa sën senër vu ham lo. Sën ham qo raq lob ham medo nesepa loq. ²Nabë ham vong ving Bengö Nivesa sën senër rangah vu ham lo yonon, beham medo nesepa loq, og rëk geqo ham nom vu Anutu beham medo malamin-tumsën.

³Log senër gagek sën sa haqo wirek lo vu ham muqinsën. Senër bë Kerisi diik in hil ngaa nipaya pin yoh vu sën dekevu wirek meneggëp loq Anutu-yi-qapiya lo. ⁴Log debë yi loq ya bedub. Loq buk netu löö, lob kedi raq yah ggökin yoh vu sën dekevu wirek meneggëp loq Anutu-yi-qapiya lo. ⁵Lom tato yi vu Pita muqin, loq mëm tato yi vu yi hur nemadluho-bevidek-luu lo. ⁶Log mëm tato yi ggökin vu hil arid lo ngahisekë loq ti, sir 500 gela sevök. Lob hil arid lo sënë, sir ngahisekë rot nahën denedo vesaj gela dediik ggovek ya. ⁷Lob mëm tato yi vu ari Yakobus, gevu sinarë lo pin. ⁸Loq tum mëm tato yi vu sa nebë hurmahen sën pesuv loq atayo, gata su qo yi loq yi buk niröp rë lo. ⁹Yonon, sinarë nyëdahis pin lo arëj neggëp, gaq saq ma! In sa hevong paya vu Anutu-yi-alam, om maq su yoh vu bë denanër sa nabë sinarë rë. ¹⁰Rëk mu Anutu vo semusën vu sa, lom setu sinarë nebë sën sa nado gwëbeng-ë, lob yi semusën sagi su tu ngaa meris banon ma rë, gaq sa nehevong huk böp menekesuu sinarë pin. Rëk su sengo ti nehevong rë, gaq yik Anutu yi semusën sën nevo vu sa lo, sën yö nevong. ¹¹Rëk mu sa su nanër gagek agga ngwë rë, gaq yik he sinarë pin nanër gagek rangah neggëp ti, lom ham nevong ving gagek sagi.

Alam Diiqsën Rëk Dekedi Jak Nah

¹²Lom he nanër gagek rangah raq buk bë: Kerisi diik, loq Anutu nër mekedi raq yah ggökin. Loq nebë va sën ham vahi denenër nebë, “Alam sën denediik lo su deyoh vu bë rëk dekedi jak nah gökin rë”—ë? ¹³Nabë alam-diiqsën su rëk dekedi jak nah yonon rë, og Anutu su nër meKerisi kedi raq ving rë! ¹⁴Log nabë Anutu su nër meKerisi kedi raq yah yonon rë, og gagek sën he nanër-ë anon ma, geham ayomin neya timu vu yi meris mu. ¹⁵Om nabë nebë sënë, og he tu alam-gagek-kuungsën menanër rangah bë Anutu nër meKerisi kedi raq yah ggökin, gehe netetuhin ham bë Anutu yi gagek. Gaq nabë Anutu su rëk nanër balam-diiqsën dekedi jak nah yonon rë, og su nër beKerisi kedi raq ggökin yah ving rë! ¹⁶Yonon, nabë Anutu su rëk nanër balam-diiqsën dekedi jak gökin nah rë, og Anutu su nër beKerisi kedi raq yah ving rë.

¹⁷Log nabë Anutu su nër beKerisi kedi raq yah yonon rë, og ham ayomin neya timu vu yi meris mu, geham ngaa nipaya nahën neggëp

vu ham. ¹⁸Galam sën ayoj ya timu vu Kerisi wirek rëk dediik lo malaj ma ving. ¹⁹Log nabë hil ayod neya timu vu Kerisi, rëk hil kwad bo nabë nelok vu hil ggëp dob sënë mu, gesu rëk dok vu hil vu tamusën rë, og gëp in hil. Hil nado paya yönon gemehönon pin rëk kwaj paya in hil. ²⁰Rëk mu su nebë sënë rë! Gaq Kerisi diik, lok Anutu nër bekedi rak yah yönon rot, betu alam-diiksën hir mehö muğinsën.

²¹Yönon! Sën hil nadiik lo degwa neggëp vu mehönon timu, log yik sën hil kedi jak nah gökin lo, og degwa neggëp vu mehönon ngwë nebë saga. ²²In mehönon pin denediik gedegwa neggëp vu Adam, log mehönon pin rëk dekedi jak nah gökin gedegwa neggëp vu Kerisi. ²³Rëk mu hil pin yu ti ti lo ngo rëk kedi jak nah dok hil buk. Kerisi kedi muğinsën gebuk sën duk nom lo, og hil sën yi alam hil lo, hil rëk kedi jak gökin yi.

²⁴Lob mëm tum ngaa pin mala nama na, log Kerisi rëk gevong gavman pin geggev pin los alam niwëek vahi pin denatu alam meris, log mëm bo yi nyëg pin dok nah Ama Anutu nema. ²⁵In Kerisi tu Mehö-los-bengö berëk medo bena berup dok buk sën bakë ngaa sën denevong in bë dedahun yi na lo pin geto dedok nah vaha gebinë. ²⁶Rëk kevoh ngaa sën bë dahun yi na lo pin govek, log rëk kevoh diiksën geving jak gëp hus. ²⁷In Anutu tung ngaa pin ggevek Kerisi vaha gebinë, lob hil arak ni vorot bë: Nabë Anutu tung ngaa pin ggevek vaha, og yi su ggevek vaha ving rë gema, in yö tu ala metung. ²⁸Gemëm nahub gengaa pin degevek Kerisi babu begovek na rë, lok mëm tum Anutu Nalu yö rëk gurek Mehö sën tung ngaa pin deggevek vaha lo babu, in Anutu yö rëk natu ngaa pin ala.

²⁹Gaq nabë mehönon su rëk dekedi jak nah gökin vu bedub rë, og alam deneripek bël beron ngwë ggökin in bë dedok vu alam-diiksën in degwa va? Nabë alam-diiksën su rëk dekedi jak nah yönon rë, og alam deneripek bël in bë dedok vu alam-diiksën in va? ³⁰Log he ving! He nado lok maggin sën bë kevoh he na lo in degwa va? ³¹Arig lo, sa kwağ vesa rot in ham in hil atu hil Mehöböp Yesu Kerisi yi alam ggëp ti, om sën sa nanër rangah vu ham bë: Rak buk pin og ngaa maggin nedeğinengin sa benevongin bë sa malağ nama. ³²Log nabë sa kwağ nevo bë sa gaço nyëvewen vu dob sënë mu, og sa su rëk ngis begö vu reggu bemën nipaya lo gëp Epesus wirek rë. Nabë alam-diiksën su rëk dekedi jak nah gökin yönon rë, og maam vayikë:

“Hil ngo medo mağa los nanum
in hil rëk nadiik neheng
bemalad nama.”

³³Om ham su gwebë nengamin vu mehönon hir gägek in rëk degekuung jak in ham. Nabë hil sepa dok alam nij paya, og hil rëk nid paya jak geving sir. ³⁴Om ham gwevu ngaa ngök ngök na geham kwamin bo ngaa niröp. Ham su gwevong ngaa nipaya gökin nah. Om ham gwengö rë! Ham la yö denahën gesu denerak Anutu ni rë. Senër gägek sënë in bë ham nimin namum.

Hil Kedi Jaḵ Nah, Og Hil Rëḵ Agga Ngwë Jaḵ

³⁵Rëḵ mu mehöti maḵ rëḵ doḵ tepëḵ nabë, “Alam diiḵsën rëḵ deked i jaḵ nah nabë va? Log rëḵ navij nabë va medenom-a?” ³⁶Hong-e! Kwam ma! Ġahis sën ġenehin lo, bë nakip og navi rëḵ petar na. ³⁷Lob nġaa sën ġenehin lo, saga su ġenevaroh agga los ris los dahis rë. Gaḵ ġenehin ġahis meris mu nebë sën saköm ġahis ma nġaa ġahis vahi. ³⁸Lob mëm nekip beni nebë sën Anutu kwa nevo lo. Log nevonġ nos ġahis pin agga ti ti lo yö denekip lom yö nij neloḵ yah sir. ³⁹Log nġaa mala-tumsën pin sën denedo dob lo, og su nij neggëp ti rë. Gaḵ mehönon yööhu gereġgu yööhu. Sok yööhu geġël yööhu. ⁴⁰Log nġaa yaġek yi denedo, genġaa dob yi denedo, rëḵ nġaa yaġek yi malaj nġeri nebë nġaa yaġek yö yi, genġaa dob yi malaj nġeri nebë nġaa dob yö yi. ⁴¹Log hes netum benivesa rot rëḵ yööhu, log kwev netum benivesa rot rëḵ yööhu, gebetuheng pin denetum benijvesa rot, rëḵ su nij neggëp ti rë. ⁴²Lob sën alam-diiḵsën deked i jaḵ nah lo yik nebë saga. Navi sën hil nalev ya lo, saga nepetar ya. Gaḵ navi sën kedi jaḵ nah lo, og su rëḵ petar na rë. ⁴³Navi sën hil nalev ya lo, sagaḵ su nġaa nivesa rë, gaḵ navi sën kedi jaḵ nah gökin lo, og saga sën mëm nġaa anon los arë. Navi sën hil nalev ya lo, og sagaḵ nġaa seḵë masën, gaḵ navi sën kedi jaḵ nah lo, og saga nġaa los niwëëk. ⁴⁴Navi sën hil nalev ya lo, og sagaḵ nġaa dob yi, gaḵ navi sën kedi jaḵ nah gökin lo, saga anon yö yi. In hil navid dob yi neggëp om sën hil navid anod yi neggëp ving.

⁴⁵Log ġaġek neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya ving nebë, “Adam ngwë muġinsën tu mehönon raḵ menedo vesa”, log tum Adam ngwë tamusën rëḵ gevonġ behil anod medo mala-tumsën. ⁴⁶Rëḵ mu hil su nado malad-tumsën vu muġinsën rë, gaḵ hil nado vesad mu vu dob sënë vu muġinsën gehil rëḵ medo malad-tumsën yönon vu tamusën. ⁴⁷Mehö muġinsën navi dob, om sën tu nġaa dob yi, rëḵ mehö tamusën yam vu yaġek. ⁴⁸Om hil pin vu dob nebë mehö-dob-yi sënë, log hil ana yaġek, og hil pin rëḵ nid nabë mehö-yaġek-yi sagi. ⁴⁹Gwëbeng hil nid nebë mehö-dob-yi sënë, om rëḵ hil nid nabë sën mehö-yaġek-yi saga.

⁵⁰Arig lo, sa nanër niröp vu ham nabë hil navid dob yi su yoh vu bë doḵ na Anutu-yi-Nyëġ rë, genġaa sën nepetar lo su yoh vu bë doḵ na nġaa sën su nepetar rë lo bej rë. ⁵¹Ham gwengö rë! Sa bë nanër ġaġek vunsën ti rangah vu ham: Hil pin su rëḵ nadiiḵ rë! Gaḵ hil pin sën nahën nado malad vesa lo nġo rëḵ napöo agga ngwë jaḵ ⁵²pevis avuti doḵ buk sën avuuk ngu vu tamusën lo. In avuuk rëḵ ngu, log alam-diiḵsën deked i jaḵ nah gesu rëḵ depetar gökin nah rë. Log hil sën hil nahën nado vesad lo, hil rëḵ pekwë menapöo agga ti jaḵ. ⁵³Yik nebë sënë: Navi sën nepetar lo rëḵ pekwë menatu nġaa sën su rëḵ petar rë lo, genavi sën nediik-ë, rëḵ pekwë bemedo mala-tumsën bemedo degwata. ⁵⁴Kë! Om nabë hil ġalë

nabë navi sën nepetar lo pekwë yi metu ngaa sën su nepetar rë lo, gehil galë nabë navi sën nediik lo pekwë yi benedo mala-tumsën, og doḵ buk saga hil rëḵ ajaḵ ni nabë ḡaḡek sën neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo anon raḵ. Sënë nebë, “Anutu kesuu ngaa pin bekevoh diiḵsën ya verōḵ yi.”

⁵⁵ “Hil nadiik rëḵ mu diiḵsën su niwëëḵ rot bedëginengin hil rë.

Hil nadiik rëḵ mu diiḵsën su rëḵ kevoh hil yōnon rë.”

⁵⁶ Horek tato bē hil nehevong ngaa nipaya, lob hil ngaa nipaya sagi tu diiḵsën yuseḵë. ⁵⁷ Rëḵ ma, om mēm hil kwad vesa vu Anutu in nevonḡ behil Mehōbōp Yesu Kerisi loḵ yah hil bed bemēm hil rëḵ ḵesuu diiḵsën gemedo malad-tumsën, yiḵ degwa raḵ Kerisi. ⁵⁸ Om arig lo, sahëḡ neving ham, om ham medo los nimin wëëḵ geham su medo los nimin yes yes. Gaḵ ham medo gwevonḡ Mehōbōp yi huk jaḵ buk pin geham su najom ham ahon, in ham neraḵ ni nebë huk sën ham nevonḡ vu Mehōbōp lo og ham su nevonḡ meris rë.

Seriveng Sën Doḵ Vu Anutu-yi-alam Lo

16 ¹ Log seriveng sën ham gwetunḡ in doḵ vu Anutu-yi-alam vu Yerusalem lo, og ham semu noh vu ḡaḡek sën senër vu Kerisi-yi-alam vu Galata bē degevonḡ lo. ² Ham pin ti ti kwamin bo noh vu Soda pin nabë ham neḵo monë va la raḵ huk sën Anutu loḵ vu ham meham nevonḡ lo, og mēm ham gweḵo ti ti vër in megwetunḡ natu seriveng, in senōḵ vu ham og ham su medo sero seriveng. ³ Lob ham ngo ḡooin ham alam la jaḵ, in senōḵ vu ham og sa ḵevu ḵapiya besebo medegeḵo geving ham seriveng sagi medena Yerusalem. ⁴ Gaḵ nabë seriveng bōp besa kwaḡ bo nabë maḵ sena geving, og he pin rëḵ ana.

Paulus Bē Na Gelë Alam Korint

⁵ Lob sëḵ noh na distrik Masedonia vuheng rë, loḵ mēm senōḵ vu ham. In sa bē na Masedonia namuḡin rë. ⁶ Loḵ mēm sëḵ nōḵ berup ham nyëḡ, lob sa medo saga teka geving ham. Maḵ sëḵ medo geving ham bena berup doḵ kwev sën loo nesis bōp lo benama na rë ma sa duḡ. Loḵ mēm sena nyëḡ ngwë, og ham yoh vu bē bo nos teka vu sa geham gweḵo sa na aggata. ⁷ In sa su bē nōḵ galë ham mu gesena pevis rë, gaḵ nabë Mehōbōp ngoḡek, og sëḵ medo geving ham hus ading teka rë. ⁸ Rëḵ sa hevongin bē medo Epesus bebuk vabuung Pentikos govek na rë. ⁹ In sa halë bē sa huk bōpata neggëp sënë beyoh vu bē ngis anon ngahiseḵë, rëḵ alam sën denelë sa paya lo denedo ving. ¹⁰ Genabë Timoti nōḵ berup vu ham, og ham semu yi in medo geving ham los kwa vesa, in yiḵ nevonḡ Mehōbōp yi huk nebë sa. ¹¹ Ham su gwelë yi nabë ngaa meris megweruu demimin vu yi, gaḵ ham nahubin yi rot megweḵo yi nom aggata benom vu sa, in sa medo nehegin losho hil arid lo vahi. ¹² Gaḵ hil arid Apolos og sejij yi rot bē nōḵ vu ham geving hil arid lo vahi, rëḵ gwëbeng su bē rëḵ nōḵ rë, gaḵ yō rëḵ medo bemēm nabë natōḵ vu aggata og mēm yō rëḵ nōḵ.

Gägek Hus La

¹³Ham malamin ham los gweğin ham, geham ayomin na timu vu Yesu meham bare niwëek nabë maluh. ¹⁴Nгаа pin sën ham gwevonğ lo, og ham ahëmin geving mehönön megwevonğ ham huk nivesa los ayomin sepëp.

¹⁵Arig lo, sa bë nanër gägek ngwë vu ham. Ham rağ Stepanus vu distrik Akaya ni bë losho yi alam detu Kerisi-yi-alam muğin kesuu alam Akaya pin, lob kwaj nevo Anutu-yi-alam pangşën medeneloğ vu sir. ¹⁶Nebë saga, om sa bë ham nengamin yes vu alam nabë saga, gevu alam sën deneloğ vu sir bedenevonğ huk ving sir lo. ¹⁷Sa kwağ vesa rot in Stepanus luho Potunatus gAkaikus bedeyam vu sa in ham su yoh vu bë nam sënë rë, om deloğ yah ham bömin medeyam vu sa. ¹⁸Sir saga devonğ besa geham behil pin ayod nivesa, om ham gweğo alam nebë saga arëj jağ.

¹⁹Lob Kerisi-yi-alam vu distrik Asia* pin kwaj nevo ham medenenër. Log Akwila luho Priska losho alam sën denesupin sir bedenejom rağ vu Anutu loğ luho hir begganğ lo ahëj neving ham medenenër gägek semusën yök vu ham in Mehöböp yi alam ham los sir. ²⁰Hil arid lo pin kwaj nevo ham medenenër. Om ham pin ahëmin nivesa vu ham geham najom* nemamin in Mehöböp yi alam ham.

²¹Log sa Paulus, senğo kevu gägek dus teka sën neggëp hus agi rağ nemağ bë ham medo nivesa. ²²Mehöti bë su ahë geving Mehöböp rë, og Anutu gevonğ bemala nama. *Maranata!* (Degwa nebë Mehöböp duğ nom pevis!) ²³Mehöböp Yesu yi semusemu nöğ gëp geving ham. ²⁴Sahëğ neving ham pin in Kerisi Yesu duu hil pin revuh ti.